

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JÓZSEF.

Felolvasó szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Égész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

A csatornakérdés.

Budapest, január 12.

Örömmel látjuk, hogy a magyar napisajtó mind sürűbben és mind rendszeresebben foglalkozik közérdekű gazdasági és műszaki kérdésekkel. Így a legutóbbi időben is egész hírlapi csata indult meg a magyar víziutak megjavítása és az építendő csatornák ügyében. Okos és teljesen helytálló fejtegetések mellett azonban sajnálatunkra ezekben a hírlapi cikkekben helylyel-közzel sok felületesség és sok üres frázis kerül forgalomba. De a szépen pattogó frázisnál súlyosabb beszámítás alá esik a víziutak hírlapi tárgyalása alkalomával napvilágot látott olyan „szakvélemény”, mely a gyanútlan közönséggel el akarja hitetni, hogy új csatornákat építve, az erre fordított pénzt „a szó szoros értelmében” vízbe dobjuk, mivel amit a csatornákon szállítani fogunk, azt elvonjuk a vasutól. Azt tudjuk és tudja, azt hiszem, a laikus közönség is, hogy a vasutak a vízforgalomtól a rajta addig szállított áruk egy részét elvonják, ami az értéke- sebb és gyorsabb elszállítást igénylő áruk tekintetében, gazdasági szempontból, egészen helyénvaló dolog; de az már nagyon is merész állítás, amit nemrég kockáztatott egy „szakértő”: hogy az általánosan ismert ténynyel ellentétben a csatornák a vasutól az ő legitím szállítási- tárait el fogják vonni és a vasutakat jövedelmekben károsítani. Az az eset ugyanis soha sem fordult még elő, hogy a vasutat csatorna károsíthatta volna, míg az ellenkező eset, t. i. az, hogy a vasut bizonyos ökonómikus határig majdnem tetszés szerint vonhatja el a csatornától annak szállításait, a rendes, és ha a két szállítási eszköznek egymáshoz viszonyait tekintjük, természetes dolog is. Ugyanis míg a vasut nemcsak ut, hanem való-

sággal szállító-vállalkozó is, aki az árut a közönségnek tényleg háztól-házig elszállítja, addig a víziut nem egyéb szabad országutnál, amely maga nem szállít, csak rajta, alkalmatosságán, szállíthat mindenki a saját hajójával minde- nűvé és mindenkor. Egészen természetes követ- kezménye ennek az, hogy a vasut, midőn a vízi- utakkal versenyez, jóformán minden árut elvon- hat tőle. Am a gyakorlatban a vasut csak odáig megy, hogy azokat az árukat hagyja meg a víziutnak, amelyeknek a szállítása már nem fizetné ki magát neki. Továbbá olyan tö- megárukat is a hajóknak hagy meg, amelyek- nek a szállítását korlátozott számú forgalmi esz- közeivel nem bírni teljesíteni.

Az igaz, hogy a szabad és rendezett víziut a közgazdasági életben még azt a fon- tos funkciót is teljesíti, hogy szabályozója és állandó mérséklője a vasuti tarifáknak. Az ilyen automatikus berendezésre azonban min- den gazdasági közintézménynél szükség van. Mert a mellett, hogy a nemzeti tarifapolit- tikával foglalkozó státusfériak minden kon- cepciójánál és éberségénél is megbízhatóbban reagál a szállítási árakat felhajtani törekvő impulzusokra, a mellett a vele nyújtott ama könnyebbség folytán, hogy hajójával, azt mindenki használhatja, a legbiztosabban hozza mozgásba a különben használatlanul heverő természeti kincseknek a fogyasztási piacokra való elszállítását.

A vasutat, úgy, mint az országutat, min- denhová építhetjük. A Szent-Bernátra, a Szent-Gothardra mindenütt hozzájut, sőt a Jungfrau csúcsához is nemsokára már vasut visz. Nem úgy vagyunk a víziuttal. Különös kegyében részesül a természetnek az a vidék, kedvező fekvését a kulturországokban milliárdokra becsülik, melyet víziut szel át.

Az építendő vasutakénál nagyobb érték-

emelkedésben részesül az olyan vidék, ahová víziutat bírnak építeni. Mert nem lehet ám, nincs meg a fizikai lehetősége annak, hogy víziutat akárhová építhessünk. Sok és sokféle jótéteményt hoz a szabályozott és rendes for- galmi állapotban tartott víziut az átszelt vi- dékre. A szélteben folytatott mezőgazdaságok- nak viruló állapota, a mentükben letelepedett lakosságnak kedvező foglalkozási viszonyai és ennek folytán a partmenti lakók mindenütt tapasztalható relatív kedvezőbb helyzete, elegen dőn illusztrálja azt a tényt, hogy tulnyomóan agrikulturnális jellegű államokban is már minő fontos és célszerű intézkedés, mindenütt, ahol elviselhető költséggel csatornákat lehet épí- teni, azt el nem mulasztani.

Mert a mellett, hogy a mezőgazdasági tömegáruk raktáros hajókból való összegyűjté- sére és elszállítására a csatorna kitűnő köz- lekedési alkalmatosságot nyújt, ezenfelül még rendesen mint lecsapoló-, — sokszor pedig mint öntöző-csatorna megbecsülhetetlen esz- közöket biztosít a mezőgazdaságnak.

De a mezőgazdasági jellegűnél fokozot- tabban fontos szolgálatokat tesz a víziut egy oly állam közgazdaságának, amely az ipari jellegűek polcára emelkedik. A nyers- és fel- gyártmánytermények itt oly óriási mennyisé- gekben szállítanak a termelőhelyekről a piacra, a piacról a gyárba és a gyárból ismét a fogyasztó-piacokra, hogy a szállítási költsé- gek összegének lehető lecsorítása egyik fon- tos alapfeltétele az állam ipari és kereskedelmi prosperitásának.

Az ipar a legolcsóbb szállítási alkalma- tosságokat nyújtó víziutak mentén telepedik le, a belföldi víziuti hálózatnak ipari álla- mban feltétlenül egészen az állam tengeri ki- kötőjéig kell kiterjednie, ha ennek lehetősége megvan. Csak akkor, ha olcsón szállító vas-

REGÉNY.

TÜZZEL-VASSAL.

Írta: SIENKIEWICZ HENRIK.

(135)

— Nálatok talán katonai fedezett alatt men- nek párbajozni? ... kérdezte Mihály. — Nálunk nem ez a szokás.

— Tehát, négy nap mulva, szombaton Lip- kovóban? A kocsmá előtt találkozunk és most Isten veletek!

— Isten veletek! — válaszolt Wolodyjovski és Sagloba.

Az ellenfelek nyugodtan váltak el. Wolody- jovski nagyon örült a mulatságnak és elhatározta, hogy Charlamp lavagott bajuszát Longinusnak fogja ajándékozni. Jökédvűen lovagolt Saborovoba, ahol találkozott Kázmér herceggel is, aki vadá- szaton volt ott. Mihály csak a távolból láthatta a jövendő uralkodót, mert nagyon sietett. Két nap alatt a loátvételt is megtörtént és miután Trasz- kovskit kifizette, visszatért Varsóba s a kitűzött időben pontosan, majdnem egy órával előbb meg- jelent Lipkovóban Saglobával és Kusellal, akiket tanukul kért fel.

A kocsmá előtt, ahol egy zsidó szolgált ki, megálltak és bementek, hogy a torkukat egy kis pálinkával megöntözzék s poharazás mellett tölt- sék az idejüket.

— Varanyjék, itthon van az ur? — kérde Sagloba a kocsmáros.

— Az ur a városban van.

— Sok nemes van Lipkovóban.

— Nálunk minden üres. Nálam is csak egy ur van, valami gazdag ur! Nagy szolgakísérettel és sok lóval. Odabenn ül a benyilóban.

— Miért nem szállt a kastélyba?

— Bizonyára nem ösmeri az urunkat. A kastély különben is egy hónap óta zárva van.

— Talán Charlamp? — szólta Sagloba.

— Nem, mondotta Wolodyjovski. Azt nem hiszem.

— Ej, Mihály mégis azt hiszem, hogy ő az.

— Hát aztán!?

— Megtudom, hogy kicsoda. Zsidó! Régóta itt van már az az ur?

— Csak ma érkezett, alig két órával előbb.

— És nem tudod honnan való?

— Nem tudom, de bizonyosan messziről jött, mert a lovai nagyon fáradtak voltak. Az em- berek azt mondták, hogy a Visztulán túlról jönnek.

— Miért száll meg itt Lipkovóban?

— Azt nem tudom.

— Majd kitudom én, talán valami ismerős, szólta Sagloba, s az ajtóhoz lépett, kopogtatott és bekialtott:

— Szabad, uram?

— Ki az? kérdezte egy hang belülről.

— Jó barát, szólta Sagloba felnyitva az ajtót.

Boesánat, uram, talán nem vagyok alkalmatlan? tette hozzá és a fejét bedugta az ajtón.

Hirtelen visszaugrott, becsapta az ajtót és halottszint váltott. Az arcán rémület tükröződött vissza; nyitott szájjal és révedező pillantással bá- mult Wolodyjovskira és Kuselra.

— Mi bajod? kérdezte Wolodyjovski.

— A Jézus öt sebére! csendesen! dadogta Sagloba. Ott! — Bohun!

— Kicsoda? Mi történt veled?

— Ott! — Bohun!

A két tiszt felugrott:

— Elment az eszed? Térj magadhoz, ki van ott?

— Bohun! Bohun!

— Az lehetetlen! — kiáltott Wolodyjovski.

— Amilyen igaz, hogy élék! Amilyen igaz,

hogy itt állok előttetek! Esküszöm az istenre és minden szentekre!

— Mért vagy úgy megijedve? — szólta Wo- lodyjovski. — Ha ő az, úgy az isten adta a kezünkbe. Nyugodj meg. Biztos vagy benne, hogy ő az?

— Amilyen igaz, hogy veletek beszélek.

Láttam. Oltózkodik.

— Meglátott téged?

— Nem tudom. Azt hiszem, hogy nem.

A Wolodyjovski szemei szikráztak.

— Zsidó! — szólta csendesen és a kezével intett. — Gyere ide! Van a kamrának másik ajtaja is?

— Nem, csak ez az egy.

— Kusel, gyorsan az ablakhoz! — sugta Mihály. Oh, most meg nem menekül.

Kusel szó nélkül elhagyta a szobát.

— Térj hát már magadhoz, szólta Wolody- jovski. Nem te vagy bajban, hanem az ő feje fölött függ a pallós. Mit árthat neked! Semmit!

— Oh, csak a csodálkozástól zavarodtam meg, szólta Sagloba és magában így gondolkodott: igaz is! Miért féljek én? Mihály mellett van. Inkább Bohun féljen.

Hirtelen haragos arcot vágott tehát és a kardjához kapott.

— Mihály, most el nem menekül ő kelme!

— De csakugyan ő az? Nem tudom elhinni.

Mit csinálna itt? szólta a kis lovas.

— Chmielnickij küldte ki kémkedni. Az biztos. Elfogjuk és kettő között engedjük csak választást tenni, hogy vagy szabadon bocsátja a hercegnőt, vagy átadjuk az igazságszolgáltatásnak.

— Ha a hercegnőt kiadná, mehet a po- kolba.

— De nem vagyunk-e nagyon kevesen? Mi ketten és Kusel a harmadik! Elkeseredetten fogja magát védeni és néhány ember mégis van vele

(Folytatása következik.)

utakon kívül szabad és a kikötőig terjedő olcsó vizut áll az ipar rendelkezésére, csak akkor képes utóbbi annyira fejlődni és megerősödni, hogy miután az ország ipara a saját szükségletét meghaladó gyártás stádiumát is túlhaladná s már exportra kénytelen dolgozni, a reciprocitás szüksége előállván, gazdasági pozíciójának veszélyeztetése nélkül nyithatja meg iparát és vámsorompóit versenytársai előtt.

Hogy minő erőt kölcsönöz a hazai iparnak az a körülmény, hogy a számottevő nagy telepek a víziutak nyújtotta kedvezmény élvezetében, annak mentén dolgoznak, arról csak az alkothat magának helyes fogalmat, akinek alkalma volt az Elba, a Rajna, a Szajna, a Themse vagy a Clyde mentén letelepedett iparnak nemcsak nemzeti, hanem világereszkedelmi nagy fontosságáról és dimenzióiról magának helyes meggyőződést szerezni. Ezért van az, hogy az építendő nagy német csatornák egyik igen fontos céljaul mondták azon nagyipari telepeknek a víziút közlekedési hálózatba való bevonását, amelyek mostanig abba még nem voltak bekapcsolva.

A vasut és víziút szerepének a vázolásával a modern nemzeti munka terén nagyjából azoknak a feltételeknek felismeréséhez is eljuthatunk, amelyekre figyelemmel kell lennünk, mikor egy alkotandó új víziútnak gazdasági jelentőségéről és életképességéről akarunk magunknak képet alkotni. Mert csak miután mindezekről a feltételekről beszámolhattunk magunknak, csak akkor van rá módunk, hogy valamely felmerülő csatorna finanszírozásának kivételéről döntsünk.

Felteszszük, hogy habár nem mondták ki formaliter, de a magyarok génusza és lelkiismerete mégis már másíthatatlan szándéka felől — a gazdasági függetlenséget kivívni — nyilatkozott. Ha ezt elérni és biztosítani akarjuk, úgy akarunk kell annak a lehetőségét is megadni, hogy iparunk a legszabadabb fejlődésnek örvendhessen, alkalomul kell a Fiume felé vezető víziútnak lehető legteljesebb a legolcsóbb szállítást biztosító berendezést megadni. De akarunk kell a kikötőhöz vezető vasutat is olyan módon átalakítani, hogy szállítóképessége nagyobb, tarifái ellenben, olcsóság tekintetében, a nyugateurópai kikötőhöz vivő vasutak tarifáitól egyenlő nivóra leszállítsassanak.

Mesebeszéd az, hogy ezeknek a hasznos beruházásoknak a költségei elviselhetetlenek volnának és államháztartásunk keretében a beruházási tőke kamatai még ideiglenesen, addig tudniillik, míg a beruházások gyümölcsözni kezdenek, fedezetet nem találhatnának. Milliárdos budgetünkben, melyben évről-évre elfér egy 8—10 millió költséggel megteremtett abszolút inaktív és meddő katonai és más ilyenmű kiadásokra, kell módot és helyet találni olyan hasznos beruházásokra is, amelyekkel gazdasági függetlenségünk, igazi fejlődésünk egyik legfőbb külső biztosítékát megszerezszük.

Gerster Béla.

BELFÖLD.

Új beruházási kölcsön. A magyar kormány tudvalevőleg már a tél kezdetén elhatározta, hogy negyvenmillió koronát meghaladó állami megrendelésekkel segítségére siet a válságban küzdő iparnak és kereskedelemnek, amely a válság következtében a munkások ereit volt kénytelen elbocsátani. Most arról értesülünk, hogy a kormány ezt a tervét sokkal nagyobb mértékben óhajtja megvalósítani. Lukács László pénzügyminiszter ugyanis már a legközelebbi jövőben oly beruházási programra fogja kérni a törvényhozás jóváhagyását, amelynek végrehajtása legalább 150—200 millió koronát igényel. A szükséges összeget a pénzügyminiszter kölcsön útján óhajtja előteremteni; a tárgyalások a bankesporttal talán még ebben a hónapban, de legkésőbb februárban megindulnak, mert a pénzügyminiszter még a tör-

vényjavaslat parlamentáris elintézése előtt szerződésileg biztosítani kívánja a kölcsön feltételeit. A magyar közvélemény bizonyára halás elismeréssel fogja üdvözölni pénzügyminiszterünknek ezt a szándékát, annyival is inkább, mert ezt a nagyszabású tervet a gazdasági helyzet javulása támogatja. A beruházási programra vonatkozólag a következőket jelentik:

A minisztertanács már régebben elhatározta elvből, hogy beruházási célokra nagyobb kölcsönt vesz föl. A pénzpiac kedvezőbb helyzete előmozdítja a szándék végrehajtását. A pénzügyminiszterumban most már dolgoznak e beruházási kölcsönre vonatkozó törvényjavaslat előmunkálatain, hogy az a kellő időben az országgyűlés elé legyen terjeszthető. Lukács László pénzügyminiszter az ipar terén mutatózó tartós pangásra való tekintettel nagyon melegen szállt sikra a kölcsön szükségessége mellett, bár a pénzügyminiszter jelentékeny pénzügyi kérések fölött rendelkezik és igen könnyen fedezhető az a 40 millió korona kiadás, amennyit a minisztertanács állami megrendelésekre szánt, hogy az ipar nyomásztó helyzetét enyhítsen. Most már egy nagyszabású beruházási program végrehajtásáról van szó, mindezenre gondos figyelembevételével annak, hogy az állami háztartás egyensúlyát meg ne zavarja. A pénzügyminiszternek azonkívül még korábbi időkből többféle meghatalmazása van, amelyeket eddig nem vett igénybe s melyek együttesen szintén jelentékeny összeget képviselnek. Bármennyire szívesen viseli is a pénzügyminiszter a gazdasági helyzet orvoslását, mégis, mint említettük, az új beruházási program kidolgozásánál a lesgyőzöbben számot vet a költségvetéssel, s azért a kölcsön csak akkor összegre fog rugni, hogy kamatainak fedezetéről a budgetben az egyensúly megzavarása nélkül, kényelmes gondoskodás történhessen. A beruházási program kidolgozásánál az összes érdekelt miniszteriumok közreműködnek, munkájuk pontos eredményét a pénzügyminiszter még nem ismeri s ezért ebben a pillanatban pontos számadattal nem fejezhető ki a tervbevett kölcsön nagysága, annyival kevésbé, mert ma még az sincs véglegesen megállapítva, vajjon bizonyos tervbevitel munkák már most és e beruházási kölcsön keretében hajtának-e végre, vagy hogy költségeiket más úton fogják fedezni. Minden körülmények közt biztos azonban, hogy a már évek előtt megakadt vasutépítés újra megindul. A székely vasúti hálózat kiépítése és a stratégiai szempontból oly nagyfontosságú és a hadügyminiszterium által előfektetett óta követelt *ungváryi vasút* folytatása befejezett dolog, csak az építkezés módozata nincs még eldöntve. A pénzügyminiszter azonkívül gondoskodni fog a kölcsön kifejezetten gazdasági jellege dacára, a pénzügyi előlegek bizonyos mérvű refundálásáról, minthogy azok az utolsó két évben a törvényhozás határozatait folytán jelentékeny mérvben igénybe vettek. Habár a főveendő kölcsön összegére nézve még irányadó helyen sincs végleges megállapítás, beavatott helyen tudni vélük, hogy a kölcsön 150—200 millió koronára fog rugni. Formális tárgyalások a bankesport képviselőivel még nem folytak, de a tárgyalások kezdete egyáltalán nem függ a törvényjavaslat elintézésétől, mert a miniszter a kölcsön feltételeit még e javaslat benyújtása előtt biztosítani kívánja. Ezért nagyon valószínű, hogy a kölcsöntárgyalások január végén vagy február elején megtörténnek.

KÜLFÖLD.

Waldeck-Rousseau látogatása. Franciaország erélyes miniszterelnöke a mai napot is *St-Etienne*-ben töltötte, ahol az egész lakosság lelkes szimpátiával fogadja miniszterétársával együtt. *Waldeck-Rousseau* miniszterelnök délelőtt a miniszterek kíséretében megsejmelte a két kórházat. Az egyik kórház egészen teljesen állapot arra indította a miniszterelnököt, hogy a helyi hatóságoknál a kórház rekonstrukcióját sürgesse. *A földrajzi-társaság* bankettet rendezett a kormány tagjai tiszteletére. *Waldeck-Rousseau* miniszterelnök beszédet mondott amelyben utalt Franciaország gyarmatainak folyton növekvő kiterjedésére. Franciaország gyarmatainak területe 1900-ban, Algirt és Tuniszt ide nem számítva, meghaladta a 6 millió négyzetkilométert, míg 1871-ben alig volt több 800.000 négyzetkilométernél. A behozatal és kivitel értéke 1871-ben alig volt 22 millió frank, míg 1900-ban meghaladta a 789 millió frankot. A miniszter ezután kiemelte Madagaszkar gyarmatosításának haladását és kijelentette, hogy ezek az eredmények, melyek a figyelmes és éber politikának köszönhetőek bizalmat kell, hogy keltsenek. A miniszterelnök végül a francia kutatókat és gyarmatosítókat illette. A bankett után leleplezték *Garnier* Francis emlékszóbrát, aki először kutatta át és meghódította

Tonkingot és Harri mellett elesett. *Lanessan* és *Decrais* miniszter beszédekét mondták, melyekben *Garnier* emléket ünnepelték és konstataálták, hogy álma megvalósult, mert Tonking felett az ő halála óta francia lobogó leng.

Chamberlain beszéde.

Budapest, január 12.

Hamarább, semmint várták, megfelelt Chamberlain, a hatalmas angol miniszterelnök, gróf *Billow* német birodalmi kancellár feltűnését költő beszédére. *Chamberlain* birminghami beszédét is ez a vaskövetkeztesség jellemzi, amely már annyi vér- és vagyonáldozatot követelt Délafrika harcéterein, Chamberlain egy birminghami távirat szerint a következőket mondta:

Az Anglia elleni animozitást csak gyarmatügyi miniszterének megmondolatlan beszédmódjára vezetük vissza. *Ő nem von vissza semmit, nem módosít semmit és nincs mit igazónia.* Soha angol miniszter nem tudott egyszerre hazájának is híven szolgálni és a külföldön is népszerűséget szerezni. Ezért a külföld kritikája iránt egy kis elnézéssel kell lenni; de nem akarja követni azt a példát, amelyet eléje állítottak. *Nem akar egy külföldi miniszternek sem oktatást adni, sem tőle ügyet elyogadni.* Egyedül és kizárólag uralkodójának és honfitársainak felelős. De — úgy mond — kész vagyok elsádni állani annak a kritikának, mely itt az országban gyakorolnak és itt kivételi célokra gyártanak (Berlinség és tetszés) olyanok, akik minden országának barátai, csak a magukénak nem. Kérdelem önöket, hogyan lehet visszavezetni néhány szóra, melyeket pár héttel ezelőtt egy beszédben mondtam, azt, hogy hónapok és évek át, mert a háború kezdete óta a külföldi sajtó duzzad az országunk ellen irányuló gyalázásoktól?

Hogyan lehet engem felelőssé tenni azért, amit Sir Eduard Gray közönséges piszkos hazugságoknak nevezett, amit Rosebery utálatos inszinnuációknak mondott, melyet a külföldön terjesztettek, a lelelés hatóságok egyetlen tiltakozó szava, minden beavatkozása nélkül? Nem, ellenfeleimnek más bűnbakot kell keresniük. Távlatra kell visszatérni az amaz ellenséges érzelmekek eredetére, melyeket mint hiszem, mi nem érdemeltünk meg, melyek azonban valamivel több vagy kevesebb, mint száz év óta megvannak és mindenkor napvilágra jutnak, midőn mi valamely nehézségben vagyunk, melyek azonban eddig nekünk meg nem ártottak. Ha a mi hivatalbeli elődeink azt hiszik, hogy ők a kontinensen népszerűek voltak, ugy ez egészen rendkívüli önértékelés. Nem tagadom, hogy béke volt, midőn mi hivatalba léptünk, de legalább is hat igen égető nemzetközi kérdés volt, melyet elődeink ránhagytak nevezetesen a számi kérdés, a venezuelai határviszály, nyugat-afrikai gyarmataink háttérkérdésének kérdése, melyben Németországgal és Franciaországgal együtt voltunk érdekelve, a Szamoa-kérdés, a Csendes Óceán szigeteinek kérdése és végül Franciaország pozíciója a Nilus mellett.

A mostani kormány, amely mint önöknek mondják, tehetetlen és győngy volt, mindezeket a kérdéseket sikeresen megoldotta, eltekintve attól, hogy az angol érdekeket a Keleten megóvtuk és amerikai rokonainkkal szemben a differenciáknak egy részét leunállók okát elhárítottuk, midőn oly szerződésben egyeztünk meg, mely megengedi az óceánokat összekötő csatorna azonnali építését. Ezeket kívül felsorolhatom a transvaali kérdést is, mert abszurdum volna el nem ismerni, hogy a boerok és az angolok harca a dél-amerikai hegemoniáért már régen a mi hivatalbalépésünk előtt kezdődött. Ezek fontos eredmények békés téren. Es ha nem is voltunk képesek azt az előítéletet megszüntetni, mely a kontinensen mindig sennállott — ha nem is jutott soha durva formában kifejezésre — ugy mindenesetre néhány lényeges vitás pontot elintézhetünk. De még többet tettünk ennél, valami fontosabbat, mint amit az idegen nemzetek jóindulata jelent reánk nézve, bár ezzel nem akarom kicsinyíteni ennek az értékét sem.

Ami értékes, az a tengeren túl lévő rokonaink vonzama és bizalma. Súlyos veszteségek dacára a háború arra szolgál, hogy megmutassa, hogy ha megint egyszer küzdenünk kell létünkért egy fegyverben álló világ ellen, amint már egyszer megtörtént, akkor nem fogunk egyedül állani. Semmi áldozat sem lehet tulnag azért az eredményért, hogy oly imperium magaslátára emelkedhetünk, mely nincs az egyesült királyság határaihoz kötve, hanem a földgömb minden részén felel mindenkit, aki a brit fajhoz tartozik. Ez az az imperializmus, amelyért minden hazafias angol-tól támogatást kérek. Chamberlain ezután arról a felháborodásról beszél, melyet a gyarmatokban a barbár-

ság és embertelenség vádjai keltettek. Új faktor lépett előtérbe — ugymond — országunk politikájában.

A jövőben számításba kell vennünk gyarmataink nézeteit is és *nincs jogunk békét kötni*, ha ez nem történik oly feltételek alapján, melyeket helyesnek a szövetségesek, akik legjobb embereiket küldték ki, hogy a közös ügyért harcoljanak és meghaljanak. Chamberlain végül megemlíti az őrházrendszer előnyeit és dicsőíti Lord Kitchenert és a hadsereget. Valamely más hadsereget egy sorba helyezni az angol hadsereggel, az a legnagyobb bök, amit Anglia adhat. Anglia büszke hadseregének heroikus bátorságára és rendíthetetlen humanitására. Ezután elismerését fejezte ki Milner munkássága iránt és azt mondta, hogy midőn a békét kihirdetik, Anglia már készen fogja találni Milner kezeiben a közigazgatást. Remélem és hiszem, így végezte Chamberlain beszédét, a néhány nap mulva egybegyűlő parlament hangulata egyuttal a nemzet hangulata is lesz.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56—12
Kiadóhivatal 54—39

HIREK.

Budapest, január 12.

BUDAPESTI NAPLO. Január 15-én új előfizetést nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejár, méltóztatásuk a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

A hetvenöt éves Rainer főherceg. Rainer főherceg 76-ik születésnapja alkalmából még Vilmos császár, *Mária Krisztina* spanyol királyné, *Ferdinánd* bolgár fejedelem és más fejedelmi személyek fejezték ki szerenosekivánataikat. Személyesen gratuláltak még *Mária Terézia* főhercegnő és leánya *Mária Annunziata*, *Erszébet* főhercegné, *Lajos Viktor* főherceg és *Lipót Salvator* főherceg gyermekei.

Új udvari szállók. A király a kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére *Vikár Béa*, a „Wolemann T. és fia” budapesti szabócég tulajdonosának, *dr. Branner Alfréd*, a „budapesti jégművek” *Kadvánszky és Társa* cég tulajdonosának, *Arnheim Károly*, az „Arnheim S. J.” budapesti pénzszekrény-és trezorgyáros cég tulajdonosának és *Mayer Gyula* pozsonyi okrácsnak — utóbbinál a díj telének elengedése mellett — a „cs. és kir. udvari szállók”, végül *Bränd János* budapesti bádógos, légszusz- és vízvezeték-szerelőnek a „cs. és kir. udvari bádógos, légszusz- és vízvezeték-szerelő” címet adományozta.

Kossuth szobra javára. *Sátoralja-Ujhely*-ről táviratoznak: Ma délután Sárospatakon négyes ünnepséget rendeztek az ott felállítandó Kossuth-szobor javára. Az ünnepély legkiemelkedőbb pontja *Eötvös Károly* felolvasása volt, akit lelkes ovációkban részesítettek. Az ünnepélye a környék közönségének színe-jáva megjelent. Az ünnepélyt banket és este bál fejezte be.

Ipariskolai tanfolyam. A kereskedelemügyi miniszter a budapesti felső ipariskolával kapcsolatosan szervezett dinamogépezési tanfolyam vizsgálati bizottságának elnökévé *Hegedűs Károly* kir. tanácsost, intézeti igazgatót, alelnökévé *Táborosy Ottó*, a m. kir. technológiai iparmuzeum igazgatóját, tagjaivá *Straub Sándort* a m. kir. technológiai iparmuzeum tanárát, *Hanauer Jenő* intézeti tanárt, mint a dinamogépezési tanfolyam előadó tanárát, *Chatal Vilmost*, a városi villamos-vasut részvénytársaság főmérnökét és *Schlatter Alfréd*et, a magyar villamosági részvénytársaság központi áramfejlesztő telephely főmérnökét nevezte ki háromévi időtartamra.

Ferenó József-rend. A király, személye körüli minis ter előterjesztése folytán *Déry Izidor*, a budapesti Lujza-gözmalom vezérigazgatójának, a malompari terén szerzett érdemei elismeréséül a Ferenó József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Az orosz akadémia tiszteletbeli tagjai. *Pétervárról* táviratoznak: A Tudományos Akadémia *Viktor Emánuel* királyt, *Gustáv* svéd- és norvég trónörökösét, *Sinovej* konstantinápolyi orosz nagykövetet, *Suess Edvárd* tanárt, a bécsi Tudományos Akadémia elnökét, *Policia* prágai egyetemi tanárt, *Schmolla* berlini egyetemi tanárt és *Ljubomir* szófiai főiskolai rektort tiszteletbeli tagjaivá választotta.

Tudósok asztaltársasága. A magyar entomológusok asztaltársasága az ünnepségekben ismét megalkult. *Lendl Adolf* országgyűlési képviselő javaslatára elnökké egyhangulag *dr. Uhrich* Nándor főorvos választották meg. A társaságba tagul belépett *dr. Shonen* Matsumura, a Budapesten tartózkodó japán egyetemi tanár is.

Dr. Thomka Samu öngyilkossága. *Dr. Thomka* Samut, az öngyilkossá vált főlorost még tegnap reggel az orvostani intézetbe szállították, felbontását azonban a rendőrség a család kérésére mellőzte. Temetése e hónap 14-én, kedden lesz. Egy bécsi távira unk szerint az ottani rendőrség a Thomkánál történt betörés ügyében folytatott vizsgálat során megállapította, hogy *Thomka* maga *inszenált* a betörést, hogy ez által a 200.000 koronás biztosítási összeghez hozzájusson. A vizsgálat folyamán kiderült, hogy a Thomka által szolgáltatott adatok nem felelnek meg teljesen a valóságnak, ami által *rem* esett a gyanu. A vizsgálat eredményét megerősítette az, hogy *Thomka* egy közeli rokonzához intézett levelében teljes vallomást tett és azt írta, hogy azért *koholta* a betörést, mert pénzügyileg tönkrejutott és így akart magán segíteni.

Gróf Schönborn Szilágyi Dezsőről. *Gróf Schönborn* Frigyes, az osztrák közigazgatási bíróság elnöke, aki egyidőben igazságügyminiszter is volt a *Deutsche Rechte* rokonszenves megemlékezést *Szilágyi Dezsőről*.

Szilágyit, aki a legnagyobb szellemi megerősítésekre volt teremtve, nehéz volt, ugymond, kitársítani; még most is esendes borzadályival gondolok egy tárgyalásra, mely egy törvényjavaslata vonatkozására, melyre a monarchia mindkét részéről nagy súlyt helyeztek. A tárgyalás Szilágyi elnöklete alatt folyt a külügyminiszteriumban. Jelen voltak Szilágyin s rajtam kívül még az osztrák igazságügyminisztériumnak egy osztályfőnöke s egy külügyminiszteri ndvári tanácsos. Mindnyájan ki voltunk merülve s mégis főváltogattuk egymást, a diskusszió egymást mintegy felszabadítva, míg neki a magyar álláspontot, mint olyant, egyedül kellett védelmeznie. De ő ott állt „erejének örvedébe”, mint egy ó-görög bős, loyton ugyanazon tiszta hangon s lankadatlan buzgalommal hozta föl érveit, átlátszó mondatokban, kissé arányos hangszéssel, mely prononcirozt magyar akcentussal volt színezve; stereotip, néha gunyos mosoly a széles ajkának, világos fénylen a zöldes szemekben széles vállu alakjával kényelmesen hátrahátrólva. Szilágyi diskusszióinak gyakran bizonyos opportunisztikus melékéje volt. Magyarországon azt beszélték, hogy egyszer meggyőző logikával okadozott pártja előtt egy általa tett, vagy pártot indítványt. Mindenki egyértelműen volt és örömmel helyeselt; ekkor kijelentette Szilágyi, hogy képes az ellenkezőt éppúgy bebizonyítani. Elment és barátot egyaránt kevére becsúlva, mindenekelőtt kritikára hajlandó, saját gondolataiban, saját ítéleteiben is képes volt bizamatlankodni. Nemesak politikai ellenfelei, de hívei és barátai is gyakran panaszokdta kedve elutasító és elvitató lényé föltűt. Hatalmának volna. ha itt meg nem emliteném, hogy én így tapasztalatokat nem szerettem vele szemben s hogy személyes vonatkozásaink mindig igen kielégítőek és kellemesek voltak. Különösen ki kell azonban emelnem, hogy akkor is barátságos maradt ha erős ellentétek merültek föl közöttünk. Így például a nagy egyházpolitikai compagne befejezése után, melyet Szilágyi egyszerű föltételeit, mire előtte nyíltan kijelentettem, hogy én, ami az akcióit illeti „ától z-ig ellenfelem voltam.” Megelégedett annak nyugodt konstataciójával, hogy ő ezt már tudta s a beszédét épp oly nyugodt, barátságos módon fölte tovább, noha különben az ellentmondást nem igen viselte el. Azonban bármennyien szenvedtek ellentmondást nem tűrő lényé miatt s bár elég nyílt és titkos ellenséges volt is, hogy szellemi képessége és személyes integritása fölül csak egy vélemény volt. S nemesak érdekesen, de elbűvölően tudott hatni, ha tudása tejét kitára s szelleme fényét az emberek s tárgyak fölött szétárasztotta. Sok törtéltőitem veie így és soha sem bucsuztam el tőle, anélkül, hogy szellemi serkentést ne nyertem volna tőle. Nagyon érdekes típus volt; dacára világias műveltségének, külföldi hosszabb tartózkodásának (különösen Angliában), dacára nyelvismereteinek, tetőtől-talpig magyar maradt s talán őszinte magyarsága volt az, mely a született skeptikusok szétbontó kritikájának leginkább ellenlátta.

A népiskolai tanítás bajairól. *Tóth Márton* iskolaszéki tag tegnap este a *Jókoron*-utcai leányiskolában érdekes felolvasást tartott a székesfehérvári népiskolai tanítás és nevelés bajairól és nemzeti irányáról. A budai tanítók és tanítónők igen élénk érdeklődést tanúsítottak az erős nemzeti szellemben tartott felolvasás iránt.

Nógrád visszafoglalása. A millénium alkalmából megierest történelmi képek között egyike volt a legsikerültebbeknek *Pap Henrik* *Nógrád visszafoglalása* című festménye. *Pap Henrik* azt a dicsőséges momentumot festette meg színekben pompázó nagystíliu képen, amikor a török átadta az ostromlónak a vár kulcsait. Ez a kép olyan lap Magyarországot történetéből, amelyre megnyugvás és a nemzeti örökbe vetett hit van írva. Ideig-örig le lehetett nyílgözni ezt a nemzetet, az országok guszba köthette az energiáját, de a felszabadulás munkája mindig elkövetkezett, Magyarország volt és lesz. Az érdekes képet a *Könyves Kálmán* egy elsöranu műintézetnél reprodukáltta; a reprodukció igazán művészi kivitelű. méltó mása az eredetnek. Ezt a kitűnően sikerült műlapon a kiadóvállalat *Benczur Gyula* *Budavár bevétele* című nagyatásu képeknek pendantiójául hozza forgalomba. Hogy mindenkinek módjában legyen megszerezni ezt a képet, a *Könyves Kálmán* (VI. I. Kerespesi-ut 17. sz.) ócsón szabtta meg az eladási árat. A 160 centiméter hosszú és 52 centiméter széles kép aranyozott keretben 64 koronába kerül és ez az összeg csekély havi részletekben is törleszthető.

Télien nyíló lötuszvirág. Az idei tél enyhéséget igazolják a keszthelyi Héviz tavában meghonosított lötusz-növények, amelyek levélobkraí rendszeres időjárás mellett eltűnni szoktak. Az idén a meghonosított tiz faj közül négy faj még most is virágzik. A virágok azonban a nyáriakhoz képest esenevűek, de azért egyre fejlődnek és számos bimbó látható a víz fölötti gőzök levegőben.

Beteg igazgató. *Hahóthy* Sándor felső leányiskolai igazgató, fővárosi bizottsági tag, mint részvételt halluk, pár hét óta beteg. Állapotában azonban javulást mutatkozik.

Egy szenátor esete. Spanyolországban nagyot mulatnak *Rivera* szenátor kifügürázásán. Ez a szenátor azt kívánta a kormánytól, hogy ismerje el a fának madridi mandátumát. *Sagasta* miniszterelnök ugyanis egy ízben megválasztotta a fiatal *Riverát* Madrid egyik képviselőjévé, de a legutóbbi választást az ellenek mindenáron meg akarta semmisíttetni. Az apa erre azt mondotta a kormányelnöknek, hogy vagy megerősíti fának mandátumát, vagy lemond arról a reményéről, hogy az 1902. évre benyújtott költségvetési törvényjavaslata a szenátus elfogadja. Minden szenátor tudva-eveleg bármikor névszerinti szavazást kérhet és ezzel komoly galibát okozhat a kormánynak. A névszerinti szavazáshoz azonban legalább a szenátorok felének a jelenléte szükséges és minthogy a szenátorok legtöbbje az ünnepek alkalmával oda hagyta a spanyol fővárost, a kormány nyugodtan bizhatott abban hogy a költségvetést minden baj nélkül elfogadják. Nagy volt a meglepetés a szenátorok sorában, amikor megtudták, hogy *Rivera* obstrukcióra készül a kormány ellen. De *Sagasta* nem csallata be magát olyan könnyen a csapdába és cselhez folyamodott. Egyik hívét azzal küldte el a obstrukciú készülő szenátorhoz hogy csajja ki a gyűlésteremből és tarisa künn szóval. De *Rivera* állhatatosan megmaradt annál a szándékánál, hogy egy pillanatra sem távozik a gyűlésteremből. A miniszterelnök küldöttje a szenátus elnökét is beavatta tervének titkába. Az elnök most magához hívatta az akadékoskodó szenátor és arról biztosította, hogy csak tárgyaljon nyugodtan a miniszterelnök megbízottjával, mert a költségvetés megszavazása ugy sem történik meg az ő elnöklete alatt. *Rivera* erre nyugodt lélekkel odahagyta a tárgyalási termet, de mikor átlépte a küszöböt, az elnök nyomban az egyik alelnöknek adta át az ülés vezetését, aki erre nyomban a költségvetés szavazását rendelte el. A szenátorok pedig meg is szavazták a költségvetést. Néhány pillanat mulva *Rivera* is visszatért, de hangos kacagás fogadta. Késégsébeessen dühöngött, amikor megtudta, hogy milyen csulul rászédtek, s hogy könnyit sen magán, rettenetesen megtámadta a kormányt.

Jótekönyv adományok. Az ingyen tejesztő bolt javára a következő adományokat kaptuk: *Sch. M.* 2 korona; *Spitzer* Jakob (Malaczká) 10 koronát. A szives adományokat rendeltetési helyükre juttatjuk.

Két nemesszívű urhögy kezdésére társaság alakult, amely „vizesöppgyűjtő társaság” néven szolgálja a jótekönyvséget. Egy év óta a tagok naponta 4, vasárnapon és ünnepnapokon 6 fillért tettek egy persébe. Ezek a fillérek egy év alatt 400 koronára növekedtek. A társaság e hó 10-én üritette ki a perséje tartamát, amelynek felét, 200 koronát négy szegény beteg gyermek Cirkvenicára való elküldésére adtak át egy orvosnak. A másik feléből, 200 koronából képet vettek *Kézdi-Kovács László*tól, továbbá egy bársonyterítőt *Virkovszky Gézá*nától, *Thaly Kálmán*, *Herman Ottó* és *Endrődi Sándor* egy-egy művét. E tárgyakat egymás között kisorsolják, hogy a nemes céra való buzgóldokdást ezzel is fokozzák.

Rossz könyvek. *Balzac* *Daudet* csupa rossz könyvet írt. Ugyszintén rosszak a *Mark Twain* írásai és a *Georges Sand* is. Nem az a hibájuk, hogy talán itt-ott szabadjára eresztik kissé a pennát és pikáns kis epizódokat szönek bele a máskülönbén komoly írásba, vagy pedig hogy talán üresek, léhák, hanem s tennevezett írók műveikben nagyon hamisan rajzolják az életet; azt hirdetik hogy a testi szépség sokkal többet ér, mint a jellem, a legtöbb regényhősnőjük sikerének nem a jellem kiválósága, hanem a test bájossága az oka. Ezt persze nem mi mondjuk, sem valami skót pap. még kevésbé akármelyik reakcióban utazó újság. *Saint-Louis* amerikai város nemrégiben elárkozottnek látta az időt arra, hogy az iradalom szabadosságának ellensúlyozására cenzort válasszon az értelmiség köréből. A *saint-louisi* cenzor műve ez a kritika. Az Isten étesse.

Hájalóság. *Néhai Páldner* Károly, volt honorrdí evang. lelkész és köhalmi kerületi főesperes özvegye, szül. *Melas* Sarolta e hó 8-án *Homoródon*, 84 éves korában elhunyt. Az elhunyt rokonságban állott *Melas Mihály*val, aki mint az osztrák hadsereg fővezére a híres *marenogi* ütközetben Nagy Napoleonnal mérkőzött. Az elhunytban *Páldner* *Ferenó* országgyűlési képviselő édes anyját siratta.

Bajozai Beliczay István, *Békesvármegye* 14 éven át volt főispánja, a *Lipót*- és *Szent István*-rend kiskeresztjének tulajdonosa, vasárnap reggel 71 éves korában *Osabán* elhunyt.

— **A samosi játékbank és a nagykövetek.** Arról már írtunk, hogy egy belga pénzcsoport Samoszigetén játékbankot akar alapítani. A bank dolgát valószínűleg hamarosan nyélbeűtik, mert az alapító szindikátusnak egy embere már Konstantinápolyban üti a vasat. Ezt úgy kell érteni, hogy fizet jobbra-balra pengő aranypénzzel s miután így megdolgozta a közvéleményt, nemsokára készen lesz a koncesszió. Ennek értelmében aztán kilofszi majd a gyaur kutyákat. — A nagykövetek azonban nem egyeznek bele szó nélkül a fosztogatásba. Tiltakozni fognak — és ezzel aztán a maguk részéről befejezték az ügyet.

— **Sikkasztó kapitány.** Katonai körökben már hosszabb idő óta nagy feltűnést kelt egy közshad-seregbeli kapitány eltűnése. Az illető Payer József és a 32. gyalogezred 12. századának parancsnoka volt Paver előbb a 26. gyalogezrednél szolgált Esztergomban, majd mint kapitány a 32. ezredhez került. Körtübelül két hónappal ezelőtt Payer, ki egyike volt az ezred leghetesebb tisztjeinek két heti szabadságot kapott. Ezalatt Winter főhadnagy helyettesítette Payer. Egy alkalommal Winter főhadnagy egy anonim levelet kapott, amelyben súlyos vádak emelnek Payer kapitány ellen. A többi között az volt megírva, hogy Payer annak a katonának a büntetését elengedi, aki neki pénzt ad. Az esetek egyenként a legnagyobb részletességgel voltak felsorolva, sőt az egyes katonák, akik ilyen módon a büntetés kitöltésétől megszabadultak, névszerint voltak leírva. Winter főhadnagy e levélről rögtön íjleletet tett Zankl Rudolf ezredparancsnoknak aki maga részéről Wintert bizta meg a vizsgálat megindításával. Winter erre kihallgatta a katonákat, akik sorra igazolták azt, hogy Payer kapitánynak pénzt adtak s a kapitány ennek fejében mindannyiszor elengedte a büntetésüket. Winter a kihallgatásról jegyzőkönyvet vett fel, majd pedig az ezredparancsnok vizsgálta meg. Ez a vizsgálat kiderítette, hogy Payer négyezer forint elikkasztott az ezred pénzből. A vizsgálat befejezése után Payer, aki mitsem tudott arról, hogy ellene milyen vádak bizonyultak be, szabadságának lejártával jelentkezett ezredparancsnok-ságánál. A parancsnok egyelőre szobatozásra ítélte őt. Közben megindult a hadütrényesség részéről is az eljárás, de egy napon, mikor Payernek a vizsgálati ígátságról szóló végzést akarták kézbesíteni, arra a megdöbbentő tapasztalatra jutottak, hogy Payer a kaszárnyából megszökött. A hadütrényesség a szökevény kapitány elfogatására minden intézkedést megtett és ellene körözöletet adott ki.

— **Elfogott álhonvédszázados.** A fumei rendőrség értesít a főkapitányt, hogy ott e hó 9-ikén letartóztatta Weller Rezső keskeméti születésű, husz éves izraelita kereskedősegédet, aki Sztrény Miklós huszárzásados egyenruháját ellopja és azt magára öltve, orfeumokban és nyilvános helyeken mint honvédszázados szerepelt. Weller már a budapesti rendőrség is elfogta az egyik fővárosi orfeumban, itt azonban valami ürügygel kivágta magát.

— **Jótekonycélú sorsjáték.** A fumei Mária Immaculata-internatus sorsjátékának rendezőse kéri mindazokat, akiknél még sorsjegyek vannak elárulásra, hogy azoknak értékét legkésőbb, nem mint tévesen jeleztük volt, január, hanem február 15-éig eljuttassák a Teréz-körút 38. szám alatt lévő irodájába. Sorsjegyek még egy koronáért mindenütt kaphatók; a sorsjáték nyeregytárgyainak értéke összesen 10.000 korona.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Brindisiből távratozzák: Ponte Cillareyes mellett Brindisi közelében egy anyagszerkezet szállító vonat a patakba zuhant. A vonaton vagy 20 munkás volt, akik egy néhány hó előtt beomlott hidat rekonstruálva dolgoztak. A vonat végén levő mozdony a kocsikra esett, melyeket teljesen szétrombolt. Eddig négy halottat és 9 súlyosan sebesültet hoztak elő. A mozdonyvezető elmenekült, a futót letartóztatták. A mentési munkálatok igen sok nehézséggel járnak.

— **Vessett állatok áldozatai.** Máramarosból írják: Máramarosvármegye igazügyi járásában, a dragomérfalvi határban, újév napján egy vesszett farkas hat óláh jubáslegényt megmárt. A szerencsétlenség a farkas lábfejein sérült meg. A farkast fesszékekkel ütötték agyon, de ez sem ment könnyűszerrel. Az embereket Budapestre szállították és odavitték az agyonvert farkas fejét is. Jelentik továbbá Felső-Visórról, hogy ott egy vesszett és több embert megmárt, ezek között Bárány Tivadar kereskedő nejét, kis fiát, az üzletben alkalmazott gyakornokot, a házban alkalmazva volt családét és egy Fejér Béla nevű kis fiút. Ezeket a fővárosi Pasteur-intézetbe szállították. Ugyancsak Máramaros-Szigeten egy asztalosmester házőrző kutyája is megveszett. A kutya többeket megmárt, de eddig nem sikerült az állatot ártalmatlanná tenni.

— **Égő terményraktár.** Nyitráról távratozzák, hogy a nyitrai takarékpénztár terményraktára, amelyben lőmérdek áru és termény van beraktározva, ma reggel 8 óra óta ég. A lőtőház is nagy veszélyben forog.

— **Rablók garázdálkodása Csongrádban.** Csongrádról távratozzák, hogy tegnapi Kollát Lukács István tanyai gazdát hét álarcos rabló éjnek idején a tanyáján megtámadta és csaknem halálra kinozta háza-népével együtt, míg elő nem adta 80 korona megtakarított pénzét. Hasonló rablás történt a múlt hónapban Csányon és Tömörkényen is. A csongrádi csendőrség erőlyesen nyomozza a tetteseket. Mialatt a csendőrök őrájraton voltak, azazal este ismeretlen tettesek felgyújtották a csendőrlaktanyát. A lakosság rendkívüli közgyűlésre késül, amelyen a csendőrség szaporítását akarják kérni.

— **Lakátszogatás.** Özv. Stigmüller Lénárdné magánzódnok Lujza-utca 12. szám alatti lakását tolvajkölcsök felnyitották s onnan 316 koronát élv ruhaneműt elloptak.

— **Rendőri hírek.** Goldschmidt Sámuel házaló Elemér-utca 39. számú lakásán tegnap este tűz történt s a szoba burzarta teljesen elégett. A kár 400 koronát — Szébb Armnő bérelt lakásából a Teréz-körút 15. számú házból ismeretlen tettes 610 korona készpénzt, 34 darab sorsjegyet és több ékszert elloptak. A tolvajt nyomozza a rendőrség.

— **Cigánysena a Telefon Hírműködésben.** Előfizetőinek szórakoztatására ma este cigányzenét fog közvetíteni a Telefon Hírműködés. A cigánysena-közvetítés 8 órától 11 óráig tart s az Elite-és Emke-kávéházból történik, ahol Zöldy Marci játszik saját bandája élén, illetve az utóbbiban Rác Gyula hangversenyzet. A cigánysena tartama alatt 8 óra 15 perckor a külföldi tözszerkezetek, fel 10 órakor pedig az esti folyamán érkezett híreket olvasták fel a Telefon Hírműködés.

FŐVÁROS.

(*) **A foglalkoztató-műhelyek.** A tanács, amint már említettük, fölhiyta a kerületi előjáróságokat, hogy tegyenek jelentést arról, mennyiben mutatkozik szükségesnek, hogy a kerületükben foglalkoztató-műhelyeket állítsanak föl. A VII. kerületi előjáróság most terjesztette be az idevágó véleményét, amelyből fölemlítjük a következőket.

Habár — ugymond a jelentés — a foglalkoztató-műhelyek, annál a szerény munkabéternél fogva, amelyben az ott elhelyezettek részesülhetnek, korántsem alkalmas eszközök arra, hogy a munkanélküli levők rendelkezésére kerüljenek és egyeseknek vagy éppen családoknak állandó föntartást nyújtsanak — mégis, különösen a nagybűvű kerületekben kivánatos ilyenek szervezése. De főleg morális szempontokból fontos intézmény a foglalkoztató-műhely, amennyiben módot nyújt a kerületi előjáróságoknak, hogy a munkanélküli levő, segélyt kérő embereket oda utassák.

Most ugyanis napirenden van, hogy a munka nélkül levők, a hatóságok szemben azzal a követeléssel lépnek föl, hogy minden ellenszolgáltatás nélkül lássa el őket étellel, sőt pénzzel. Amilyen jogtalan az ilyen követelés, épp olyan jogos az, hogy azok, akik dolgozni akarnak, munkát kapjanak s ezért juttalnak.

A VIII. kerületi foglalkoztató-műhely szervezését nagyon megnehezíti a helyiség kérdése, mert ez idő szerint egyáltalában nincs ebben a kerületben erre a célra megfelelő helyiség. E szerint vagy bérlet, vagy építkezés után lehet a hiányt segíteni. A bérlet azonban aligha válnék be, mert a cél kockázatossága nélkül nem lehet bérletre fordítani, de nincs is erre alkalmas épület. Leghelyesebb megoldás tehát az, ha a főváros olyan könnyű módon épületet emel, mint amilyenek a szükségbarakkok. Ez nem fog túlságosan sokba kerülni s a célnak mégis teljesen megfelel. Kaéri a VII. kerületi előjáróság a tanácsot, hogy ezt a javaslatát fogadja el s az erre vonatkozó tárgyalásokat indítsa meg.

SZÍNHÁZ, ZENE.

— **Várszínház.** Az Országos Színész-Akadémia növendékei vasárnap este romantikus vigjátékot játszottak: az öreg Dumas Sándor darabját, a *Saint-Cyri kisasszonyokat*. Amilyen kedves és temperamentumos fesség volt az öreg Dumas, minden komolyabó világnézet és lelki mélység nélkül: olyan a darabja is. Okulást, erősebb impressziókat nem igen merithetünk belőle, de van a párbeszédeiben sok elvesség és a mese bonyodalma is érdekelheti a nézőt. Ezt a régi és nagyon könnyű kaliberű darabot a színészvövendékek Császár Imre vezetésével egyenesen játszották. A két saint-cyri kisasszonyt, Charlotte-t és Louise-t, Kovácsik Ilona és Nagy Mariska tehetségre valló alakításban mutatta be. A férfínövendékek közül említésre méltó: Pajor Ferenc, mint Aujou herceg, Gózon Béla, mint Roger gróf és Beregi Sándor, mint madridi francia követ.

— **Hárfahangverseny.** Martin Edith hárfaművészón hétfőn tartja hangversenyét a Royal termében Stark Ludovika énekesnő közreműködésével.

— **Vizsgálati előadás.** Hegyi Aranka kitűnő hírnevű és eddigi sikerei révén immár megállapított hiteltű színésziskolájának e hónap 18-án, szombaton, délután 3 órakor lesz az idei első vizsgálati előadása az *Urania* színházban. A műsor a következők:

I. Schubert, Schumann, Mendelssohn ciklusa.

II. Píllangókisasszony.

III. Tíz lány egy férj sem.

Jegyeket hétfőtől kezdve kapni az Urániában délelőtt 9-től 11-ig és délután 3-5-ig.

— **Feld Olga vendégfőllépése.** A Magyar Színházban a *Sváhok* hétfői előadásán Mimi szerepét Feld Olga játssza vendégképpen, aki a szerepet már egy ízben kiváló sikerrel játszotta a Magyar Színházban.

— **Hírek a Népszínházról.** *Ádám és Éva*, a *Népszínház* nagy sikert aratott új operettje, e héten ötször kerül színpadra: holnap, hétfőn, kedden, csütörtökön és pénteken, a főszerepekben mindannyiszor Kúry Klárával, Szirmaival, Némettel, Kovácsossal, Harmath Ilonával és Bojár Teruskával. *Béldi Izor* és *Fejér Jenő Katalinja* kétszer kerül színpadra ezen a héten is: szerdán és szombaton, a két főszerepben Kúry Klárával és Hegyi Arankával. Hegyi Aranka a két *Katalin* előadásán kívül a *Lütben* lép föl vasárnap, 19-ikén délután.

— **A Lipótvárosi Kaszinó hangversenye.** A Lipótvárosi Kaszinó e hónap 19-ikén, vasárnap Germandó de Lucia, Bertram Tivadar és a *csch trio* közreműködésével hangversenyt rendez. A belépő-jegyeket azok számára, akik a múlt hangversenyen részt nem vettek e hó 17-ikén délután 2-4 óra között, a többieknek e hónap 17-ikén délután 6-8 és 18-ikén 6-8 óra között a cukrosboltban adják ki. Vendégjegyeket semmi szín alatt nem adnak ki. A hangverseny pontban 9 órakor kezdődik. Hangverseny után tea.

— **Barbi Alice hangversenye.** Ismeretes, hogy Barbi Alice férjhezmenetele óta csupán jótékonycélú hangversenyben lép fel. A nemeslelkű énekesnő e hó 14-én a budapesti Poliklinika-Egyesület javára a Royal-szálló termében hangversenyt ad. E fellépése után haheti tartózkodásra Rómába megy a művészón, aki a legnagyobb megfigyelttséggel beszél közönségünk elismeréséről s arról a jótékonyági szellemről, mely nálunk honol; oroszországi birtokára való visszatérében újra több napot fog Budapesten tölteni, hogy esodás hangját az emberszeretet budapesti munkája javára hallassa; Barbi Alice ugyanis egészen el van ragadtatva az ingyenkenyer-és tejkiosztástól s valósággal rajong szűnidei gyermektelepeinkért s az a két intézmény — mindegyik becsületre válik a budapestiek jó szívének — fog abban a kitüntetésben részesülni, hogy február végén vagy március elején két estén javukra fel fog lépni a kiváló énekesnő, akinek az egész világ szegény gyermekei a szívéhez nőttek.

— **Az Országos Magyar Királyi Zeneakadémia igazgatósága** folyó hó 15-ikén, szerdán este 1/2 órakor az intézet hangversenytermében rendezi harmadik nyilvános hangversenyét, a következő műsorrall: 1. *Bach-Raff*: Chaconne, előadja Fejér Elza. 2. *Brahms*: Versenymű I. tétele, előadja Szabathel Rezső. 3. *Háydin*: Magándal, előadja Büchler Irén. 4. *Chopin*: Szonata (h-moll), előadja Fábán Felicitás. 5. *Mozart*: Magándal a Varázsiuvólából, előadja Malecsky Blanka. 6. *Rubinstein*: Mélodie és *Popper*: Tarantella, előadja Son Henrik. 7. *Erkel*: Magándal Hunyady Lászlóól, előadja Kiss Ilona. 8. *Chopin-Nicodé*: Allegro de Concert, előadja Nagy Irma.

— **A vészmadár.** A „Tarka Színpad” holnap, hétfőn mutatja be először a *Vészmadár* című parodisztikus jelenetet, amelyet német eszme után Nevegy Endre alkalmazott színpadra. „A vészmadár” ugynevezett monodrámá, amelynek egyetlen beszélő és hat néma szereplője van. A beszélő embert Faragó Ödön játssza. A többi szereplő: J. Vászárhelyi Vilma, Csantai Janka, Véghegyi Angéla, Óváry Rózi, Iványi, Szentmiklóssy és Katona Ernő. Holnap este Szentmiklóssy először énekel a „Baka-levél” című magyar dalt, amelyet Gárdonyi Géza szövegére Dankó Pista szerzett. Szomaházy István kacagató népszínmű-paródiája, „A segédjuhász” és „A tekintetes ur” továbbra is műsoron marad.

— **Hangverseny a poliklinika javára.** Barbi Alice második jótékonycélú hangversenye, amely tudvalevőleg kedden, e hó 14-én lesz a Royal-szálló nagytermében a budapesti poliklinikai-egyesület javára, szintén nagy sikerűnek ígérkezik. A művészón megígérte, hogy ezen az estén is felvesz programjába néhány olyan dalt, amelyet a budapesti közönség töle még nem hallott. A keddi hangversenyre a Harmóniazememűkereskedésnél előjegyzett jegyek hétfőn, e hó 13-án, délig veendőek át.

A modern magyar konyha kódexe:

A HÉT SZAKÁCSKÖNYVE.

Kincsestára minden gazdaasszonynak.

Kiegészítője minden szakácskönyvnek.

Ára díszes kötében öt korona.

Kapható a Budapesti Napló kiadóváltalában, József-körút 18.

**** Matiné.** Rég nem volt már nálunk olyan szépen sikerült matiné, mint a mai, amelyet az Egyetem Kórház Egylete és az Altalános Egyetemi Segélyegylet rendezett a Royal-szálló nagyszobájában. Nagyszámú előkelő publikum volt az, amelyet a kiváló izléssel összeállított program fényes számai odavonzottak, s meg kell adni, hogy mindazoknak, akik meghallgatták ezt az előadást ritka műveltség jutott osztályrészül. — Az előkelőség soraiban ott voltak: gróf Apponyi Albert nejével, gróf Apponyi Lajosné leányaival, gróf Csáky Albinné, ögróf Pallavicini Edéné, dr. Nilassits Gyuláné, Hege-düs Sándorné, gróf Pejaosevich Tódorné, Rohonczy altábornagy, báró Révay Gyula és neje, Cseh Ervin, báró Majthényi Béla, Hieronymi Károly, báró Radvánszky, Losonczy Gyuláné, Ráth Péterné, Láncozy Gyuláné, Földes Béláné, Hutya Ferenc, Tóttósy Béla, Illosy Lajos, Concha Gyözde, Hubay Jenő, Förster Ottó, Csillag Gyula stb. — A publikum különben tulnyomó részben hölgyekből télt ki, s csaknem az összes pesti báli szépségek ott voltak.

A matiné dr. Hindy Zoltán előző megnyitójával vette kezdetét. A program kiemelkedő pontja a *Elaha* Lujza asszony éneke volt, aki azon az ő szívéhez szóló hangján egyaránt szép magyar nótát énekel el *Lányi Géza* cimbalomkísérete mellett. Felzúgó tapsorkán követte minden dalát, s a nemzet csaló-gánya a végén egy kedvesen naiv kis osztrák leány be a számát. Másik, különösen eredetiségénél fogva legérdekesebb pontja volt, a műsornak *Török Irma* szavalata. A művésznő egy egészen új, eddig még nem kultivált dologgal, népdalok szavalatával próbálkozott meg s kísérletének lényeg sikere volt, amely irodalmi tapsban nyilvánult meg a publikum részéről. Gyönyörű volt a *Hubay Jenő* hegedűjátéka, az is, amit *Bachtól* és *Winyavskitól* játszott, az a saját szerzeményű magyar népdal variációja is, amelyvel a programját megtoldotta. Szép és kedves volt a *Bojár* Teruska éneke, aki szintén megtoldotta eredeti programját egy pár magyar népdallal; *Bronnik*, az opera tagja gyönyörű énekelte, *Bendiner* Nándor pedig, aki Paganini változatokat játszott Lisztől, azonkívül pedig pár újabb dolgot köztük egy újabb szerzeményét is, zongorajátékával arattak nagy sikert. *Várady Antal*, A magyarok istene" című Petőfi legendáját olvasta föl; *Kozma Andor* pedig nagy hatás kíséretében a *Tudós lányka* című verset a philo-soptrix kisasszonyról, akiről többek közt a következőket mondja:

Az ő alma dehogy szállna
Valami magasra,
Egy-két nehéz nagy vizsgája...
Hej! Csak letudhassa.

S ha betelt e nagy kívánság,
Egy kis állást vár csak,
S azt, hogy abban meg ne bántásék
A férfi kártsárka.

Végül *Szerény Zoltán*, a *Vigszínház* művésze nevetette meg a közönséget egy palóc dialektusban előadott monológgal.

**** A filharmonikusok hatodik hangversenye.** A *Filharmonikus Társaság* e hónap 22-ikén a *Vigadó* nagyszobájában tartja ezidei hatodik hangversenyt Kerner István karnagy vezénylete alatt. E hangverseny vendége *Frensd* Etelka, a kiváló zongoraművésznő, ki az utóbbi időben a külföldön óriási sikereket aratott, továbbá *Bertram Tódor*, a neves bayreuthi mesterdalnok. Mint újdonság előadásra kerül *Ábrányi Emil* *Symphoniája*.

**** T. Vizvári Mariska egyfelvonásosa.** A *Vigszínház* magyar ciklusba érdekes kis újdonságot illesztettek bele. Az egyfelvonásos kis drámáknak *Sczmaláng* a címe s szerzője *T. Vizvári Mariska*, a *Nemzeti Színház* fiatal művésznője.

**** A halhatatlan igazgató.** *Jules Clartier* ól, a *Theatre Français* igazgatójáról, akinek állását erősen, de hiába ostromoljuk *Moliere* házában tagjai, érdekes adatot közöl egy *párisi* újság. *Clartie* most éppen tizenhat esztendője és három hónapja igazgatója a *Theatre Français* nek. Ez alatt az idő alatt öt köztársasági elnök váltotta fel egymást az előzői székből. *Clartie*, jegyzi meg a *párisi* újság, nemcsak hosszúéletű igazgató, de mint akadémikus — halhatatlan is!

**** Pálmay Ilka Bécsben.** *Pálmay Ilka* a *bécsi Carl-Theater* huszonöt estére vendég szereplési szerződést kötött. A diva *Leon Viktor* és *Weinbergernek* A *párisi chic* című új operettjének női főszerepét fogja kreálni. A vendégjáték március 10-ikén kezdődik.

**** A svéd családgy. Pétervárott.** *Arnoldson* Siegfried, a svéd családgy. most óriási sikerrel vendég szerepel a *pétervári* udvari Operában. A művésznő legutóbb *Mignon*ban énekel s az előadásban a cári pár is jelen volt. Ez az előadás egymaga, jelemelt hely-árok mellett, többet hajtott negyven ezer franknál.

**** Mascagni két új dalműve.** Egyik *berlini* újság *római* levelezője táviratozza, hogy *Ricordi* zene-műkiadó két új dalműre kötött szerződést *Mascagni*-val, a *Parasitbecsület* szerzőjével. A szerződés szerint *Mascagni* arra kötelezte magát, hogy az egyik háromfelvonásos dalművel egy év alatt, a másik öt felvonásos dalművel pedig két év alatt elkészül.

**** Sarah rajongói.** Sarah Bernhardt ötvenkilenc esztendő. Ez ösztönös előrebocsátása után nem kell föltétlen bizalommal olvasni egy francia újságnak Sarah rajongóiról szóló cikkét. A rajongók között igen érdekes példány az avignoni ősz bácsi, aki valahányszor Sarah átutazik a városban, annyira lel-lelkesezik, hogy közvesztélyes lesz s meg kell költözni. Párisban egy fiatal leány szobája falait Sarah arcképeivel kárpítoztatta ki. A fiatal leány kínese az ékszereseknek, akikről temérdek észkért és cseco-besséct vásárol, hogy elküldje az isteni Sarahnak. A francia déli vasut egy hivatalnokna naponkint levelet ír neki s levelét következetesen így kezdi: "Tegnap levelemben azt írtad...". Ami arra vall, hogy jó barátai válaszolnak leveleire, amelyek előtűk ir meg a kávéházban. Yannak Sarah művészetének olyan fanatikusai is, akik veszedelmese. Sarah barátai földezték, hogy abban a templomban, melybe a művésznő ájtatosságát végezni jár, egy titokzatos, törrel fölfegyverezett őrült nő ólakodik. A tört bő ujjasba rejtve hordta. Sarah figyelmeztette a rendőrséget, mire két titkos rendőrrel őriztették állandóan. Egyszer, mikor Sarah a templomba lépett, azt veszi észre, hogy köpenye szelét rángatja egy sajtáságos nézésű nő. Rángatja és közben gyöngéd, majd erősből hangan rajongó szavakat mormol. A sok virág, a gyertyák, az orgona, a tömjén hatására megeresz-kedtek a holdgoltalan nő idegei és gyilkos vágya imá-dással változott...

Ezeket a dolgokat Sarah nem cáfolta meg. Aminek azonban nincs bizonyító ereje. Ötvenkilenc eszten-dejével minek is cáfolgasson?...

**** Ondricsek hangversenye.** *Ondricsek* Ferenc os. k. kamaraművész, ki pénteken január 24-én jön hosszabb távollét után ismét Budapestre hangverse-nyezni, a régi jó szokásnak akar hódolni, mely sze-rint minden nagy művészt-estéjét egy szonáta előadá-sával nyitja meg. Erre a célra pedig *Grieg* remek o-moll hegedűszonátját választotta. *Ábrányi-Wein* Margit operanékesnő közreműködése nagy érdeklő-dést kelt tiszteelői sorában, mert ugyan ritkán adott alkalmat a közkeveltségű művésznő, hogy a hang-versenyteremben is üdvözölhessük. *Ondricsek* e héten háromszor játszott egymásután a román királynő udva-ránál. Budapesti hangversenyét *Méry Béla* (Andrássy-ut 12.) rendezti.

**** Yvette Guilbert körútja.** *Yvette Guilbert* meg-kezdte németországi körútját s a napokban mutatko-zott meg először társulatával a *kölni* színházban. A nagy *Yvette* társulatának műsora érdekes specialitásokból s társulata java művészekből áll. Ez annál is inkább ér-dekel bennünket, mert *Yvette Guilbert* tudvalevőleg három estén (január 27., 28. és 29-én) a *Vigszínház*nak lesz vendége.

**** Fekete operett-társulat.** Egy élelmes *neo-yorki* impressziósnak, *Ambery* Gusztávnak az az ere-deti ötlete támadt, hogy operett-társulatot szervez né-gerekből. A társulat már együtt is van s úgy bőly, mint férfitagjai a legtekétebb feketék. Egyesegyedül a társulat szubrett-primadonnája, aki társadalmilag elő-kező hölgy (Erlanger báró elvált felesége) s amellett csodaszép is, díszekedhetik rózsásfehér bőrrrel. Az élelmes impressziósnak egész Európán végig akarja sé-tálatni fekete operett-társulatát.

**** A német opera kudarcosa.** Egy *Sinton* nevű *lipsei* német mecénás másfél évvel ezelőtt tizezer márkás díjat tűzött ki egy népies dalmű jutalmazá-zára. A pályázatra harminchat mű érkezett, de a pályázat meddő maradt s a díjra egyet sem tartottak érdemesnek.

**** Sada Yacco és Yvette Guilbert Bécsben.** *Sada Yacco*, a "japan Duse," február elsején nyolc estére terjedő vendégjátékát kezd a *bécsi* *An der Wien*-színházban. Január 16-tól 25-ikéig *Yvette Guilbert* lesz vendége a *bécsi* színházban.

**** Loie Fuller új táncol.** *Loie Fuller* legköze-lebb megismétli *berlini* vendég szereplését. A szerpen-tintánc híres fellalálója *berlini* vendég szereplése alatt három egészen új táncot fog bemutatni. A táncok címei: *A félelem*, *A vallás*, *A halál*. A szerpentintánc művésze te csecesszios korunkban mégis nagyot fej-lődhetett, ha *Loie Fuller* kisasszony most már a *val-lást* és a *halált* is — eltáncolja.

**** Coquelein Berlinben.** Az idősebbik *Coquelein* e hónap 13-ikán kezdi meg társulatával három estére terjedő vendégjátékát a *berlini* udvari színházban. A francia művész vendég szereplését tudvalevőleg a né-met császár maga kezdeményezte.

**** A Magyar Lant című győri zenemű-folyó-írat 2-ik évfolyamába lépett.** A lap szerkesztői dr. *Angyal* Armand és dr. *Vajda* Emil. A zenemű-fé-let Siposs Antal egy szép mű dalát, gróf *Zichy Géza* Dolores című zenekölteményéből egy férfikat, D'Amant Leó gavotteját és dr. *Angyal* Armand *Capriccio*át hozza. A folyóiratot előfizetési díj fél évre 4 korona.

**** A párisi Opera újdonságai.** A *párisi* Nagy-Opera legközelebbi újdonsága *L. Hillemacher: Orsola* című dalműve lesz. *Geilhard* igazgató még ebben az évadban be akarja mutatni *Duvernoynak* *Bachus* című balletjét is.

**** Új udvari színház Hessenben.** A *hesseni* nagyherceg új ajáépített 1868-ban épült udvari szin-házát. A színházat *Felner* és *Helmer* ismert bécsi színházépítőik fogják újrapíteni 900.000 márká köl-téssel. Ehhez az összeghez Hessen nagyhercege-ség 600.000 márkával járul hozzá.

MŰVÉSZET.

□ **Walter Crane és Münz Eugen levele.** *Münz* Eugen, a renaissance kitűnő történetírója és *Walter Crane*, a disztó rajzolós kiváló mestere, most kapták kézhez a *Mátyás*-albumot, melyet az Athenaeum adott ki s melyet *Márki* Sándor egyetemi tanár szerkesz-tett. Az albuma *Münz* tanulmányt írt *Mátyás*-ról, *Wal-ter Crane* pedig rajtot küldött. A két kiváló férfiú most a szerkesztőkhez intézett levélben köszönte meg az albumot.

— Uram — így ír *Münz* — a rokonszenvek semmiféle bizonyága sem lehetne becsesebb, mint az a pompás kötet, amelyvel ön megisztelt engemet s melyet ön a legelőkelőbb köszönettel viszonozt ön-nek. Ez a mű, szövegét s képeit tekintve, valóban méltó a dicsőséges magyar királyhoz és én egészen zavarban vagyok, hogy annyi tekintélyes cikk kö-zött látom *Mátyás*-nak a renaissancehoz való viszo-nyáról szóló szerény tanulmányomat. Ön megteszi azt a szeretetreméltóságot, hogy tolmácsolja köszönetemet *Kolozsvár* városra íránt és kifejezi ugyanakkor egész hálalmat s legősztentőbb üdvözeletemet. Ön íránt ismé-telve köszönetem, kérem uram, fogadja teljes érzel-meimnek, hódoló és legmélyebb tiszteletemnek nyil-vánítását.

Walter Crane Londonból is ír: Kedves uram! Fogadja szívesen legjobb köszönetemet díszes kö-tetért, *Mátyás* király albumáért, melyet oly jó volt megküldeni nekem s melyben oly örömet találtam meg rajzomat s *Kovács* tanárhoz intézett soraimat. A legnagyobb örömmel hoztam meg ezt a szerény ál-dozaot a nagy magyar király emléke íránt, amit, amint hiszem, összehasonlíthatni *Alfréd* angol ki-rályllyal, akinek évszázados ünnepe éppen ez év-ben ülték meg hazánkban, mint ön bizonyosan tudja. Mind a kettőt, az angol és magyar királyt egyaránt nemesen megkülönböztette a *népek jólétéről* való ugyan-azon oszodatós gondoskodás, ugyanaz a *nemes szán-dék*, ugyanaz a *hazaifáság* s a *tudományok és művészetek* íránt való ugyanazon odaadás. Köszönöm azokat a szíves szavakat, melyekkel a *ándékat* kíséerte. Mindig kedves lesz előttem magyarországi látogatásom em-téke, az az előzékeny szíveség és udvariaság mely-lyel ottan engemet és családomat mindenütt fogadták, különösen pedig a *kolozsvári* barátság és tényes ün-nepeletés emléke. Szíveskedjék átadni ösztinte üdvöz-letemet *Kovács* tanárnak, dr. *Borosnak* és minden kedves barátomnak az önök szép városában.

□ **A kitüntetett művészek tiszteletére** január 15-én, szerdán este kilenc órakor társas lakoma lesz a „Fészek” kör helyiségében.

□ **Firczak Gyula arcképe.** *Firczak* Gyula munkácsi püspök életnagyságu arcképe a napokban vé-gezte be *Margittay* Tihamér. A kép a püspököt a gör-rög-keleti egyház pompás és szingazdag oltári díszé-ben ábrázolja.

□ **Ajánék a Louvrenak.** *Thomy Thierry*, *Mau-ritius-szigetéről* származott duszdag magánzó kilenc millió értékű gyűjteményt hagyott a Louvrenak. A gyűjteményben van tizenkét *Coroo*, tizenegy *Delacroix*, köztük a *Dühöngő Medea*, mely egy 1573-iki árverésen 59.000 frankon kelt el. A gyűjteményben ezeken kívül tizenegy *Trojan* is van, amelyekért pár évvel eze-őt félmillió frankot ígértek. Vannak a gyűjteményben nagyszerű *Rousseauk*, *Millet-k*, *Onsbigui-k*, *Isabey-k* *Decamp-ök*, *Diazol*, *Duprék* és *Meissonnier-k*.

□ **A turini nemzetközi kiállítás.** A turini veszt-április hónapban nyílik meg a turini *Valentino-park*-ban. A kiállítás elnöksége a kiállítás ügyének képviseletére Magyarországra nézve öttagu bizottságot nevezett ki. Ennek a bizottságnak a tagjai: *Ráth* György főrendiházi tag, az Iparművészeti Társulat el-nőke, *Radics* Jenő miniszteri tanácsos, az Iparmű-vészeti Múzeum igazgatója, *Szterényi* József miniszteri tanácsos, *Zsigler* Gyözde műegyetemi tanár és *Györgyi* Kálmán, az Iparművészeti Társulat vezérlikára. A magyar csoportnak egy részét a magyar mérnök-és építészegyesület kollektív kiállítása fogja elfoglalni, melyben modern építészeti tervek, utca-díszítések, há-zak homlokzatai és belső díszítések lesznek. Külön csoportban mutatkoznak be a kereskedelmi miniszter íbátósága alatt álló ipari szakiskolák is.

□ **Az iparművészeti társulat sorsjátéka.** A magyar iparművészeti társulat a karácsonyi bazáron kétezer koronáért nyereménytárgyakat vásárolt, melyeket az iparművészeti múzeum üllői-úti palotájában e hó 22-én délután négy órakor fognak kisorsolni. A harminchat nyereménytárgy közül a legmagasabb 280 korona értékű, a legkisebb hat korona. A sorsjátékban a társulat tagjai vesznek részt, még pedig ezidei tag-sági jegyüknek számával.

FARSANG.

□ **A budapesti V. kerületi polgári kör** hang-versenyvel egybekötött táncestet rendez e hónap 25-én saját helyiségébe a Varseny-utca 4-dik száma alatt. A belépő-jegyek e hónap 18-ától 22-ig minden-kor délután 2-3 óra és este 7-8 óra között vehetők át a körben.

X Magyar Tisztviselők Országos Egyesülete tegnapi lényesen sikeresen sikerült táncostélyt jelen voltak:

Asszonok: Dr. Asztély Sándorné, Büttner Józsefné, Blaskovich Gyuláné, Csálányi Károlyné, Bankos Gyuláné, Bartal Rezsóné, Farkas Lászlóné, öz. Enköli Gyözőné, Györkös Ferenecné, öz. Gross-Blasovich Emília, Gluzéky Imréné, Hillberth Béláné, Horváth Józsefné, Horváth Gyuláné, Dr. Janosics Jánosné, Kalliwoda Ferenecné, Kurdin Józsefné, Kövér Andrásné, Kiss Gyuláné, Dr. Kemény Ferenecné, Novágh Károlyné, Suhayda Józsefné, Schmed Róbertné, Samu Istvánné, öz. Seidl Józsefné, Szikszay Istvánné, öz. Schiedek Tivadarné, Tauffer Károlyné, Thurzó Adorjáné, öz. Thold Tituszné, Urs Nándorné, Urbán Alajosné, Vida Károly.

Lányok: Büttner Elza, Bomkos Gizella, Blaskovich Andrea, Blaskovich Moca, Bartal Olga, Flutk Jolán, Farkas Margit, Gross Mariska, Csálányi Irénke, Enköli Tilda, Fekete Dittka, Györkös Margit, Gerber Irén, Gluziky Aranka, Kalliwoda Klarisse, Horváth Gizella, Jesszenszky Gizella (Pécs), Horváth Lilla, Kalliwoda Stefánia, Kurdin Róza, Kurdin Margit, Kövér Margit, Kiss Sára, Keméry Lujza, Meiszner Irma (Vác), Meiszner Annus (Vác), Meoséry Gizella, Novágh Elvira, Suhayda Marikó, Suhayda Rózi, Schmed Zselma, Samu Dóra, Szecseányi Ilona, Szikszay Inez, Tauffer Ilona, Tauffer Márta, Thurzó Elza, Thurzó Hajnalka, Thold Margit, Urs Irén, Urs Jolán, Wanke Etelka VIDA DOKKA.

X Budapesti V. kerületi polgári kör folyó hó 15-én nagyszabású ünnepség keretében fogja új és minden kényelemmel berendezett körhelyiségét (Vésey-utca) a főváros előkelő társadalmának bemutatni. A bemutató folytatásaképp folyó hó 25-én hangversenyyel egybekapcsolt táncmulatságot rendez a kör, melyen kiváló művészek fognak közreműködni s amelyre a tagok és vendégek családtagjai is meghívottak.

X Családi-estély. A IX. kerületi Ferenecvárosi Polgári Kör vigalmi-bizottsága e hó 18-án hangversenyyel és szimfoniával egybekötött családi-estélyt rendez a körnek Bakács-tér 14. szám alatt levő helyiségében.

X A M. Á. V. Altiszti Kör vigalmi bizottsága, február 1-én saját könyvtára javára a Katolikus Kör dísztermében (Molnár-utca 11. szám) táncostélyt rendez. A mulatság kezdete este 9 órakor.

X A Kereskedő Ifjak Társulata bálya rendezői munkálatai nagy apparátussal folynak a bál magyar-utcai irodájában. A bálélnökség élén **Abonyi** Emil miniszteri tanácsos áll. A rendezés munkáitainak közvetlen vezetését **Wollák** Soma és **Kertész** Nándor, a társulat alelnökei vezetik. A bál iránt mindenféle nagy érdeklődés mutatkozik.

○ Komorovosák kapitány. Katonaörténetet, igazít, jót és érdemeset, nehéz írni ott, ahol magyar lélekkel, magyar szemnek idegen izü intézmény belső jelenségeit kell meglátnia az írónak. E nembem eddig csak lovaskatonáink apró és vidám szerepléseinek történetét sikerült irodalmi témaká avatnia néhány jelesebb elbeszélések. A bakahumor, a bakaszerelem s a bakaszervezők nem formálódtak eddig irodalmi témává mert nehéz és írászató munka a császár kabátja alatt bevölö magyar lelket észrevenni. Ha nem is a legteljesebben, de igen tiszteletre méltó módon sikerült ez a föladat **Szász József**-nek, aki Komorovosák kapitányról addig-addig fejtegeti a sárga-feleke tradíciókat, mignem a kapitányból nem marad egyéb, mint egy penzióba induló, lelkes és becsületes magyar hazafi. Ez a kapitány az a silhouetete alak, aki a Szász József tarka és jóízű történeteinek mindig a háttérben húzódik meg, betakarózik a köpenyébe, mint mikor a század előtt lovagol, behuzza a fejét a gallérija közé. gombba, mint minden novellabeli katona, s szigorú, mint a novellabeli ezredek általában. Tudja, hogy az ő századának az anyaga kincs, a magyar földből kiejert az erős diadala, melylyel osodákat lehetne művelni, ha egykor megszólalának a harci trombiták. S művész is ez a gomba, bujkáló kapitány. Művésze annak az anyagnak, melyet rábízta s mint a szobrász, úgy lehel életet, lelket s katonás erényeket a század legényeibe. Komorovosák kapitánynak ezt a gombáskodással folytatott-művészi munkáját pompásan fogta föl **Szász József** s ügyesen írta meg. **Eötvös** Károly a könyvhöz irt előszavában gyárnak nevezte az ezredet s a Szász József gyári üzemének minden részletét világosan látja az olvasó, részt vesz a nagy munkában, megéri, hogy itt nemzeti ügyért dolgoznak s érzi, hogy ha gyár ez a gyár, nagyon nemes magyari ipartermékek készülnek benne. A katonatörténetek terén tehát értékes alap **Szász József** munkája, olyan alap, melyen biztosan tovább lehet építeni mindaddig, míg ez új milieu történeteiből tökéletes és abszolút művészi értékeket lehet kisorsolni. Ezt az eredményt, amilyen ószintén kívánjuk **Szász József**-nek, épp oly bizonyosan reméljük is. Tiszta magyar nyelve, magyaros írásmódra, magyaros képe, elevegsége és sűrűn fölcsillanó jóízű humora elegendő garancia erre.

○ Törvények gyűjteménye az 1901. évről a Wodianer-könyvkereskedés kiadásában az imént jelent meg. Tartalmazza az 1901. évben szentesített összes törvényeket, magyarázatokkal. A gyűjtemény szerkesztése, mint husz év óta mindig, úgy most is törvényhozásunk 1880. évi (53. t. c. 5. §.) rendelkezésének megfelelően történt, amely szerint: „törvénygyűjteményeknek csak olyan magán kiadásra engedélyezik meg, amely a törvényeket tudományos vagy gyakorlati magyarázatokkal kíséri”. A Wodianer-kiadás 1881. évtől kezdve minden évben pontosan elgát tenni igyekezett ennek a föltételnek amennyiben a szakminiszterek javaslatai indoklásain kívül alapsul vette úgy a képviselőház, mint a főrendiház bizottságainak jelentéseit, s ezekben kifejtett véleményeiket, valamint mindkét ház tárgyalásait, amelyekben a magyarázatnak és fölvilágosításnak bő forrása rejlik. Ilyen irányban huszonegy éve folytonosan dr. **Szokolay** István kiváló veterán jogtudomány-szerkesztő ezt a gyűjteményt, teljes meglegedésére a szakközönségnek, amely annyira megkedvelte törvényeinknek Wodianer-Szokolay kiadását, hogy már szinte nélkülözhetetlen segédkönyvvé tekintti azt.

○ Magyar Posta- és Távirat-Szaklap. Második évfolyamába lépett ma megjelent számával a Magyar Posta- és Távirat-Szaklap. **Koroda** Pál és **Szentessy** Gyula szerkesztik a kitünő újságot és a szerkesztők elismert írói kválitáit igazolják ennek az élénk újságnak minden száma. A postások és távirat-hivatalnokok érdekeinek lelkiismeretes harcosa és figyelemmel kísér ebbe az érdekkörbe eső minden momentumot. Előfizetési ára negydekre 2 korona 50 fillér. Kiadóhivatala a Fürdő-utca 4. szám alatt van.

○ A magyar állam alaptörvényei. A szabad liceumban dr. **Körömy** Árpád felső kereskedelmi iskolai tanár, január 14-én, kedden este fél hétkor kezdi meg előadásait a magyar állam alaptörvényeiről.

○ Gyakorlati utmutató felügyelőbizottsági tagok részére cím alatt egy kis munka jelent meg, amely a felügyelőbizottsági tagok jogait és kötelességeit tárgyalja. A munka táblázatokkal van ellátva, melyeket a felügyelőbizottsági tag kitöltés végett az igazgatóság elé tesz s ennek megőrzésével elhárítja magát a nagy anyagi felelősséget. A kis mű házagó pótol, mert az eddig megjelent ilyen irányú könyvek leginkább tudományosan vannak tárgyalva s a gyakorlati célnak nem felelnek meg. A mű megrendelését a szerző **Hunyár** László takarékpénztári könyvelőnél **Nagy-Terezia** (Torontálmege). Ara 5 korona, mely előre beküldendő.

EGYESÜLETEK.

(A Pesti Bölcsöde Egyesület) javára **Fereneczy** Ida asszony, Erzsébet királyné egykori felolvasónője egy ágyalaptárványt tett s e célra 1400 koronát fizetett be az egyesület pénztárának. — **Szűcsányi** Antal címzetes püspök, az egyesületének, melynek 50 évvel ezelőt történt alapításakor első titkára volt, 200 koro-

nát adományozott. — A nemrégiben elhunyt **Mössner** József ugyancsak a Bölcsöde Egyesületnek végrendeletileg 200 koronát hagyományozott.

(A Budapesti Tanári Kör) e hó 15-én, szerdán délután 5 órakor a kör üvülág-utcai helyiségében gyűlést tart, amelyen **Bogdy** Samu tart előlvasást **Az övegyek nyugdíjkérdése** címén.

TÖRVÉNYSZEK.

§§ Sikkasztó jegyzők. Egy körjegyző és egy segédjegyző visszaélései dolgában egyszereze folyik a vizsgálat a pestvidéki királyi törvényszék előtt. A körjegyző **Mayer** Lajos (Nagy-Tarcsa), akit már le is tartóztattak, mert a befizetett adópénzt elsikkasztotta. Ugyesebben járt el **Bus** Lajos volt budakeszi segédjegyző, akit 10 rendbeli sikkasztás és 2 csalás vádja terhel. **Bus** azonban a vizsgálat során megszökött s a törvényszék most közzöz levéllel íti a nyomát.

§§ Megrendszabályozott fogmúve. Egy konkrét esetből kifolyólag úgy az elsőfoku iparhatóság mint a másodfoku ítélet 25 korona pénzbüntetésre ítélt egy vidéki fogmúvest, akit azért jelentettek fel, mert az általa kibocsátott hirdetésekben a tényleges üzleti viszonyoknak illetve a valóságnak meg nem felelő jelzőket használt. A másodfoku ítéletet helyben hagyó belügyminiszteri rendelet az elítélt fogorvosnak megengedte, hogy a **fogmúvesi terem** felhívást használhassa, e mellett eltiltotta attól, hogy tábláján az **értekezési idő** leírását használja, miután ily felírat használata iparosoknál nem szokásos, azt nyilván inkább csak oly célből kívánja használni, hogy foglalkozását orvosi természetűnek tüntesse fel.

§§ Botrány a templomban. A **püspök-szilágyi** római katolikus templomban nagy botrány történt a múlt év szeptember 1-én délelőlt istentisztelet alkalmával. Mikor **Müllmann** Sándor plébános prédikált, jenn a kóruson, a kántor háta mögött egy csomó síheder rávetett a prédikáló lelkészre. Ez többször ismételt a kórusra és kivezetéssel fenyegette meg a legényeket. Mikor látta, hogy figyelmeztetése hiábavaló, abbaghyta a prédikációt s **Máté** István templomdöngető és **Máté** Sándor harangozó kíséretében jent a kórusra s a rendetlenkedő legények közül ij. **Werner** Andrást ki akarta vezetetni a templomból. Ebből származott a botrány. A rendetlenkedő legény atyja, id. **Werner** András, ugyanis rákiáltott a papra:

— Ki kell zavarni a papot a templomból, mit keres az a kóruson jenn a legények között!

Rottenhofer Mátyás pedig ezt kiáltotta a pap felé: — Menjen a sekrestyébe, végezze a miséjét, magának ahhoz, ami a karzaton történik, semmi köze sincsen!

A zavargók együttes erővel kifelé tuszkolták a hívőket a templomból!

— Menjünk ki! Misézzen a pap a falaknak. Csukjuk be a templomot.

Müllmann Sándor plébános, ifj. **Werner** András, id. **Werner** András és **Rottenhofer** Mátyás ellen panaszt emelt a váci büntetőjárásbírósnál a btkv. 191. §-ába ütköző vallás szabágyakoriata elleni vétség miatt. A járásbírósnál id. **Werner** András és **Rottenhofer** Mátyás 14—14 napi fogházra és 40—40 korona pénzbüntetésre ítélté, ifj. **Werner** András ellenben elmentette. A pestvidéki törvényszék teiebbezési tanácsa **Veréblyi** táblabíró elnöklete alatt az elítélték büntetését 7—7 napi fogházra szállította le, enyhítő körülményül tudván be javukra, hogy a kérdéses alkalommal nagyfoku igazgatóság és felhaborodás uralkodott az emberekben.

§§ Kegyelem harminchat évi fogság után. Rómából írják, hogy az olasz király megkegyelmezett egy brigantinak, aki már harminchat év óta volt fegyházban. **Tano** Fülöp most 73 éves; 1866-ban ítélték el életfogytig tartó fogházra. Iju korában az Abruzzókban működött s az volt a specialitása, hogy mindig csak orozva, lesből lőtte le a zsandorokat. Mikor tudtára adták hogy jó magaviselete miatt kegyelmet kapott, annyira megörült a jó hírnek, hogy örömeiben megütötte a szél. Hazaszállították a szülőfalujába, ahol még él a felesége is. Két leánya igen tisztességes emberekhez ment férjhez.

Nyilttér.

Dr. FABINYI J.

specialista — volt kórházi szakorvos
rendel NEM BETEGSEGEK ellen
d. o. 9-3-ig; este 6-8-ig
Bpsten, Erzsébet-körút 12., felemelet.

(Az e rovat alatt közlötteknek sem tartalmadót, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, január 12. Távirati jelentés szerint a **Szigetvár** hadihajó két vagy három heti tartózkodásra **Veracruba** érkezett. A hajón minden rendben van.

Meline beszéde.

Remiremond, január 12. Egy itt ma tartott nyilvános gyűlésen felszóllalt **Meline** képviselő is kijelentette, hogy nem akar programbeszédet mondani, hanem arra szorítkozik, hogy az ezidőszert szervezeten mérsékelt köztársasági párt organizációját

ajánlja. A szociális haladás barátjának vallja magát, amiben a munka szabadsága és a munkaadók és a munkások közötti egyvetérséget mellett nyilatkozott és elítélte a kollektívizmust. Felhívta az összes jó polgárokat, hogy egyesüljenek, hogy a politikának oly irányt adhassanak, mely az ország nagy többségének megfelel.

A kínai helyzet.

Peking, január 12. (Reuter.) Hír szerint a következő néhány nap múlva kihallgatáson fogadják. Addig valószínűleg kielégítő módon elintézik azokat a nehézségeket, amelyek abból származtak, hogy a francia követ vonakodik megbízó levelét átnyújtani. A francia követ eljárásának az a célja, hogy a katolikus misztikok feletti francia protektorátus és a manduriai misszió-ügy még nem szabályozott kérdéseit megoldásra vigye.

Tüntető ruthén diákok.

Lemberg, január 12. Tegnap este a ruthén diákok, akik elhagyták a lembergi egyetemet, elutaztak Krakóba, illetőleg Bécsbe és Prágába. A bucsuzáshoz vagy 1000 ember jelent meg a pályaudvaron. Ruthén nemzetiségű dalokat énekeltek és beszédeket mondtak. Ezután a tömeg énekelve vonult át az utcán, de a rendőrség és a kirendelt katonasági szétosztás miatt a nyugalom helyreállt.

Közgazdasági táviratok.

New-York, január 12. Az Atkinson-Topeka-Santa-fe vasút legközelebb 4%-os kötvényeket fog kibocsátani új vonalak építése és felszerelések kiegészítése céljából. A kötvényeket már vette a Morgan Company. A kötvényekből évenként 2½ millió dollárt fogna beváltani.

Köln, január 12. A *Kölnische Zeitung* Berlinből biztos forrásból értesül, hogy a pénzügyi és kereskedelmi miniszterek a felajánlott szénbánya jogok megszerzése tekintetében meggyezésre jutottak, hogy Bresléd miniszternek egy tekintetben kibővített programja alapján csak a következő ajánlatok tekintetében kezd meg a tárgyalásokat: 1. A Caltrop bánya tekintetében, 2. az ugynevezett Vobwinkel bányajogok tekintetében, 3. a rohlinshausen-i árszámba fekvő egyesített Gladbeck bánya és számos szomszédos telek tekintetében. A cikk továbbá azt mondja, hogy az állam a vásárlások által, melyek összesen vagy 50 millió márkát költséget igényelnek 96 legjobb fekvésű maximális telepet fog megszerezni.

KÖZGAZDASÁG.

Az Országos Iparegyesület ipari jogvédelmi szakosztálya folyó hó 9-én Kelemen Manó István szakosztályi alelnöke elnökölte alatt ülést tartott, amelynek tárgya a szabadalmi, védjegy- és mustralomra vonatkozó nemzetközi szerződések megújításának kérdésére adandó vélemény megvitatása volt. Az ülésen megjelent dr. Wetzel Gyula, a szabadalmi hivatal elnöke, számos szabadalmi bíró és szabadalmi ügyvivő. A kérdés előadója Kelemen Manó István volt, aki előterjesztette, hogy a kereskedelemügyi miniszter véleményes jelentést kért az iparegyesületől a szóban levő szerződések megújítására nézve. Az egyesület ipari jogvédelmi szakosztálya előadót bízta meg a javaslat elkészítésével, amelyet az ülés alkalmából megvitatás alá bocsát.

A véleményes jelentés első része a védjegy-szerződések tárgyában fölvetett nyolc kérdésre adott válaszokat foglalja. Az általános elvek fejtegetése keretében, amelyek a vita alapját szolgáltatnak, tárgyalva a védjegy jog karakterét, az államszerződések célját és hangsúlyozza a belajstromozási eljárás tekintetében az egyöntetűség nagy szükségét és terjedését. E végből szükségesnek tartja, hogy Magyarország a nemzetközi unióba mielőbb belépjen. Az egyes kérdésekre adott válaszok a védjegy jog elnyerésének feltételeire, a belajstromozás igazolására, az elsőbbség kérdésére, az érvénytelenítés és törés eseteire, a védjegyek elbírására, a belajstromozási kötelezettség kérdésére és a védjegy jogviszonyainak szabályozására adnak megokolt feleletet. Az előadói javaslatnak ehhez a részéhez hozzácsatolt dr. Kósa Zsigmond, dr. Szalai Jakab, Wetzel Gyula, Pomper Elemér és mások.

Előadó ezután rátért a javaslat második részére, a szabadalmakra vonatkozó szerződések tárgyában fölvetett kérdésekre. Ezek a kérdések a találmány szabadalmaztatásának elvére, az elsőbbségre, a szerződéses államokban való szabadalmaztatás határidőjére és érvényére, a megszünés esetére, a gyakorlatba vételre, a gyakorlati kényszer esetére, és végül a gyakorlatbéli elmulasztása esetén követendő eljárásra vonatkoznak. Mindenesetre az előadó alapos indokolás kíséretében terjeszt elő az általa szerkesztett válaszokat és kéri azoknak előadóját, Wetzel Gyula, dr. Kósa Zsigmond, Bruckmüller Ferenc és Meller László felszólalása után az ülés kimonddja, hogy a szakosztályi vita anyaga az egyesület végrehajtóbizottsága elé terjesztessék és az előterjesztésbe a kisebbség véleménye is felvéteendő.

1. **Hadtisztosítást díjmentesen** nélkül 20.000 korona hártárú a biztosított tőke feléről a közös hadsereg és honvédség; 30.000 korona erejű a népdíjok védkötelezeteire nézve. (Hivatalos értesítés a katonák méréséért díjmentesen mellett.) 2. A főtételek értel-

mében a biztosítás érvényének megtámadhatatlansága még az esetben is, ha a biztosított párba vagy öngyilkosság folytán halt volna el, vagy ha utólag kiténik, hogy a biztosított a biztosítás alapját szolgáló ajánlatban lényeges körülményre nézve tévedett. 3. I. 3 vagy 5 évi nyereségelétől az egybekötött biztosításokat eszközöl. 4. A biztosításnak 3 évi fennállása után a biztosításra jutányos föltételek mellett a) kölcsönt ad, vagy azt b) visszavásárolja, vagy c) minden további díjfizetés nélkül kibazsítási biztosításoknál tőkésítést eszközöl a nélkül, hogy a élnök utóbbiti folyamodnia kellene.

A Magyar Fővárosi Malomegyesület ülésében ma a Budapesten telepes összes malomcégek értekezletét tartottak megyeri Krausz Lajos, királyi tanácsos, malomegyesületi elnök elnöke alatt. Az értekezleten a részvénytársasági malomok igazgatóságainak elnökei és igazgatósági tagjai is résztvettek. Az elnök megnyitó beszédében előterjesztette az értekezlet célját, hogy az összes magyarországi malomok közt oly megállapodás jöjjön létre melylyel a termelést megakadályozzák és a liszttermelést a lisztgyártással a mezőgazdaság javára összehangzásba hozzák. A malomtól távol áll minden kartell és a létesítendő megállapodás tervezete is nem köti meg az egyes vállalatokat, hanem fenntartja azok vezetésének szabadságát. Az értekezlet tagjai behatárolt beszéltek meg a szövegben levő tervezetet és egyetértő megállapodásra is jutottak a már ismeretes alapokon. De a megállapodás érvénye és hatályossága attól függ, hogy ahhoz a vidéki malomvállalatok is hozzájáruljanak. A vidéki malomvállalatok kiküldöttjei a jövő héten tognak a kérdés felett a budapestiek képviselőivel tanácskozni.

Liszt kivétel. Főmából jelentik nekünk, hogy a fumei kikötőből elhajozott magyarországi liszt mennyisége a múlt hó november havában főleg az Angliába irányuló kivételben tetemesen emelkedett; a kivitt 11,204 tonna lisztnek mintegy 60% a Angliába került. A liszt kivétel általában is emelkedett, amennyiben az 1900. évi november hóban kivitt 7572 tonnával szemben 1901. novemberében 11204 tonna volt a liszt kivétel. Az év elejétől november végéig azonban jelentékeny csökkenés mutatkozik liszt kivételünkben, a mennyiben 1901-ben egészben véve 75,726 tonnát tett ki a kivitt 1900. hasonló időszakra 105,440 tonna hajózatot ki. E mennyiségből Angliába 35,373 tonna (1900-ban 48,340 tonna), Braziliába 8890 tonna (1900-ban 9440 tonna) szállított. A múlt év utolsó két hónapjában beállott jobb konjunktúra mellett is a csökkenés elég jelentékeny.

Fonciére biztosító-társaság. Múlt évben a Fonciére Pesti biztosító-társaság életbiztosítási osztályánál 3616 ajánlat 13,633 157 korona biztosítási tőkére és 1900 korona áradékra nyújtott be; 3161 kötvény 11,750 105 korona tőkére és 600 korona áradékról állított ki. A díjbevétel 2,949 427 koronára rug. Haálteszt 221 jelentéssel 712,960 korona összegű. Egerszermind utalunk ama különös kedvezményekre, melyeket a hazai intézet (alapítva 1864-ben 3 millió korona részvény-tőkével) nereség és díjtartaléka és évi bevételei körülbelül 27 millió korona) az életbiztosítást nyújt.

Vásároszok. (Vános és Bruszt hatósági közvetítői jelentése.) Kedvező időjárás és élénk vétékvek mellett az élelmiszerpiac az elmúlt héten minden tekintetben kielégítő volt. A tojás ára ugyan a legutóbbi napokban váratlanul 12 koronára csökkent de ma már 1-ső irrisz lett az iriszt 80 koronát jegyez és az üzlet fokozott mértékben folyik. Külföld említt érdemlő e helyen, hogy tojásban a kivitel üzlet már megindult és így bármily nagy mennyiségű áru akadálytalanul és gyors elhelyezésre nyerhet. Tekintettel azon körülményre, hogy a külföldi árukat együtt vásárolja az árut, nagyon ajánlatos, ha a tojászállítók kelő időben elítájk magukat a szükséges mennyiségű árukkal, mert azok később csak nehezen és magasabb árak mellett lesznek beszerezhetők. — **Huslelek;** vidéki marhahusból a piac most már nagyobb mennyiségű felvételre képes és a javult árak az elmúlt héten csökkentek. Ma jó minőségű hus elejét 50–70 koronának, hátulját 60–90 koronával adtuk el 100 kilónként. Ötött borjúnak kielégítő az üzlet, az árak ma a minőség szerint kilónként 80–96 fillér között váltakoztak. — **Ölött sertés;** jó keresletnek örvendenek, ezen oikk, nemkülönben lehozott sertéshus nagyobb mennyiségben való szállítása ajánlatos. Ma a következő árakat értük el. Ötött sertések szalonnával együtt porkölve vagy forrázva 84–88 fillér; forrázott süldő 25 kiló súlyig — fillér; lehozott sertéshus 80–90 fillér kilónként minőség szerint. Bárányokat borbén páronként 10–12 koronával és nyozott birkákat kilónként 40–52 fillérről fizettek a nevők minőség szerint. **Tisztított szopás malacok** kilója 1.20–1.40 koronát jegyez. **Füstölt huslelek** közül csakis az I. árú fog. **Disznózsír** mai ára 95–100 korona métermásánként. Az **elő baromfi** üzlet csekély hozatallal és ugyannyi vétékvek mellett csendes volt. Ma rántani való csirkét 1.20–1.40, elsőrendű sütni való csirkét 1.80–2.—, I. r. tyukot 2.—2.40, I. r. hizott kaszát 4.—5.—, elsőrendű hizott ludat 12.—15.—, I. r. hizott pulykát 6.—9.—, gyengébb minőségű árut 5–6 és sovány pulykát 4–5 koronával adtuk el páronként. — **Vágott baromfi** élénk vétékvek mellett az elmúlt héten jó áronok kelt el. A mostani hideg időjárás kedvez a szállításnak, nagy tételek jelküldése ajánlatos. Ma I. rendű hizott és tisztán kezelt ludakért és kacskákért 1.05–1.12 koronát értünk el kilónként. Vágott pulka kilójáért 1.—1.10 koronát. — **Tojásban** ma élénk üzlet volt. I. rendű irrisz telt árúrt 80 koronát fizettek a verők. A hangulat szilárd és a vétékvek jó, a készletek felszállításra ajánlatos. — **Vaj-**

centrifugált édes tejszínből készült teavaj kilóját ma 2–2.30, főzővajt 1.40–1.60 koronával helyezték el. **Vadpótlék** közül nyulak nagyon jó keresletnek örvendenek, és bármily mennyiségben azonnal a beérkezés után eladhatók. Ma kitettelt liszta és szárazsörü nyulakért 2.60–2.80, süldőkért 1.60–2.— koronát értünk el. Szarvasért egészben mérve 60–68, özért 1.20, dámvadért 60–80 és vaddisznóért nagyság szerint 60–90 fillért kilónként.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Pestalozzai. A dolgot csak az eset közléseivel segíthetjük elő.

Szöke olvasó. Irjon dr. Weyner Emil (Füred-utca 8.) címére, aki a hajléstésről szóló cikket írta.

Munkások Önképzőkör. Egyik se árulja el, mert az üzleti titok.

Érdekelte szülők. Singer és Wolfner könyvkereskedésében (Andrássy-ut 10.) kapható ára 2 korona.

V. M. Zilah, A Lappert-éle hiraparusító irodánál (Kerepesi-ut) megudhatja.

S. D. Villany, H. J. Alsó-Kubin, H. G. Belgrad. Szíves készségüket köszönjük, de el vagyunk látva.

S. Gödöllő. A levelet méltóztatassék a várba (L. kerület) címezni.

E. A. Irjon Szana Tamásnak, a Petőfi Társaság titkárnak (Urania Színház).

F. F. Budapest. Irjon a Vigszínház titkárságának, ott számon tartják ezt.

F. F. Nem az illem dönt ebben a kérdésben, hanem a két unokafivér megbízhatósága.

M. M. Elmés dolog Küldje azonban a fölolvashoz aki az eredeti szavaltta.

F. A. Lata. A kéredezett katolikus vallás.

T. L. Arad Köszönjük, el vagyunk látva.

G. M. Az ismert fordítás jobb.

Sorsjegyekről.

N. J. Bezdán. A Fortuna aranybánya-társaság ellen esőd van folyamatban. Arra nézve, hogy a részvényesek valamint visszakapjanak, semmi kiállítás nincs.

S. F. Tolmács. A legbiztosabb kamatozó sorsjegyek: a 3% és 4% Jelzálog, a 4% Tiszai, a 4% 1860. évi állam és a 3% Földhitel sorsjegyek. Ezeket Szalai és Társa bankházánál (Erzsébet-körút 12.) jutányosan megkaphatja.

S. J. Kápolna. 163—13. magyar v. k. sorsjegye 50 koronát nyert.

P. Gy. Nagyvárad. 55—51. Bazilika-sorsjegye már évekket ezelőtt 50 koronával kihuzatott.

K. L. Atad. 4308—16. Nyereménysorsjegye 160 koronát nyert.

Kapovári Sorsjegyeire kölcsönt kaphat Szalai és Társa bankházánál Erzsébet-körút 12. sz.

Dr. G. K. 5373—69. Jösvírs-sorsjegye 4 koronát nyert.

199105 előzető; **K. S. Nagyatolcsány;** **K. I. Csakova;** **B. M.; N. G. Pécs;** **F. D. Tengerpart;** **B. M. Sz.; Dr. B. D.; Sz. Zs. T. Kamiza;** **T. K. Hidas-Németh** sorsjegyeik nem nyertek.

Szalai és Társa bank és váltóüzlete
a m. kir. szab. osztályosjegyeket fölárulatója
Budapest, VII., Erzsébet-körút 12.
Vesz és elad sorsjegyeket, értékpapírokat és állam papírokat a napi áron, elad sorsjegyeket részletfizetésre, ellenőrizi a sorsjegyek huzását, beváltja a kisorsolt sorsjegyeket és az esedékes sorsjegyeket. — **Pénzkölcsönt** nyújt mindennemű sorsjegyekre és értékpapírokra.

Napirend.

Naplár. Hétfő, január 13. — Római katolikus: 40 katona vt. — Protestáns: Vidor. — Görög-orosz: (december 31.) Melánia. — Zsidó: Scheb. 5. — Nap kelt: 7 óra 30 percek. — Nyugszik 4 óra 16percek. — Hold kelt: 8 óra 58 percek reggel. — Nyugszik: 8 óra 33 percek este.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

Nemzeti Múzeum. Természettörténi kár. Nyitva van délelőtt 9 órától 1 óráig. — Több társai a koron belépődíjjal megtekinthetők.

Országos Képtár és metszetkiállítás az Akadémiában zárva.

Iparművészeti Múzeum zárva.

Teknológiai iparmúzeum délelőtt 9—1-ig.

Mezőgazdasági múzeum zárva.

A földtani intézet **múzeuma** zárva.

Az **Akadémia Goethe-szobora** nyitva délelőtt 10—12-ig.

Az **Állami városligeti Múzeumban** délelőtt 9 órától délután 4 óráig. Belépődíj 1 korona.

Nemzeti Szalon állandó kiállítása d. e. 9 órától este 8 óráig. Belépődíj 50 fillér.

Magyar népművelés (Váci-utca 34.) d. e. 10 órától este 8-ig. Belépődíj 60 fillér.

Múzeum könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 1 óráig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3 órától 7 óráig.

Egyetemi könyvtár zárva.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-től délután 2 óráig.

Huza: termékek állandó kiállítása és kereskedelemörtőnény gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés árusításokat is eszközöl) a városligeti iparcasornak nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután 3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi üzletvezetője (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1902. január hó 13-án.
Zárva.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. január hó 13-án.

Karácsonyi álom.
Betlehemes játék 3 felv. előjátékkal, Irta Gárdonyi Géza. Zenéjét szerz. Szabados Béla.

Személyek:
Gáspár Szacsavay Bertalan Gabányi
Ményhért Iván Boris Rákosi
Bölcszár Mihály Magda Ligeti
A királyné Lendvayné Zsuzsi Török I.
Tücsök Náday Andris Gyenes
Csillagász Vizvári Olgány Rózsahegy
Abradr Latabár Pogany Iósp Pál
Ordas Gál Gyöngyike Maróthy
Egy miniszter Paulay Mária Hegyesi
Cséka Faludi József Ujnázi

MAGYAR SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. január hó 13-án.

A svihákok.
Víg operette 3 felv. Zenéjét szerz. Ziehrer C. M. Magyarostották Feid Aurél és Mérei Adolf.

Személyek:
Gilka, herceg Boross Maltér Prém Deli
Mimi, táncosnő Turcsányi Roland Párkas
Blitz Fritz Szikla Anna Bolgár
A feleség Ledófsky Anna Mátrai
Rodenstein Margó Kampel Sélfi
Muggenheim Almásy Szepi Dalnoky

VIGSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. január hó 13-án.

A képviselő ur.
Eredeti bohózat 3 fejeletben. Írták Gúthi Soma és Rákosi Viktor.

Személyek:
Bodollai Károly Góth Melinda Hegedűsné
Lili Gázi Beke Antal Vendei
Eszter Nikó L. Csopaki Rónaszéki
Péntek Szerény Pappenheim Balassa
Füzessy Tapolcai Horvát Kazalierky
Bodollai Karcsi Hegedűs Ágnes Fábián

NÉPSZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. január hó 13-án.

Ádám és Éva.
Operett 3 felv. Írták Blum és Toeb. Zenéjét szerz. G. Serpette. Ford. Bálint Dezső és Makai Emil.

Személyek:
Ádám Szirmai Corbonlonius Szerdahelyi
Éva Küry Gynthia Bojár
Adramalek Kovács Marcellus Deli
Lucifer Németh Galena Kovács K.
Asmódi Harmath Benoit Szabó
Gábor Nyári M. Réglard Ujvári

URANIA SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1902. január hó 13-án.

A hadsereg.
Kezdetű 7 1/2 órákor.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

[Minden este:

Chung-Ling-Soo

Morcaschanl

Tarka Szinpad

Tekintetes ur A segédjához

Az angyalvadások

a legtrikább látnivalók.

A télükertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyes.

Készpénzkölcsön Földbirtokokra

a beszerék háromnegyed részéig 4% ellenében 15-80 évi törlesztésre. Kataszteri birtok- és telekhasznói kivonat küldendő be.
Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet,
tulajd.: GURRÉ Ferenc.
Budapest, VI., Váci-körút 39. szám.
Főnállása óta közel 200 millió kor. kölcsönt konvertált.
— Alapított 1890-ben. —

HAZAI IPARI

A napironden levő betörések alkalmából felhívjuk a pénzüntétek, kereskedők és magánosok szives figyelmét
teljesen megtámadhatatlan pánccél-pénzszekrényeinkre,
valamint
„ASBEST”-tel tűzmentesített pénz- és okmányszekrényeinkre.
Árjegyzékkel és legolcsóbb ajánlattal készséggel és díjmentesen szolgálunk
Hesky Testvérek
cs. és kir. szab. pénz- és okmányszekrénygyára
Budapest, VI., Szabolcs-utca 4.

Szabadalom.

A m. kir. belügyminiszterium által 1900. évi március hó 21-én 28722. szám alatti jóváhagyott alapszabályok szerint működő és tagjai fölött fejelem ellenőrzést gyakorló
Magyar Hites Szabadalmi Ugyvivők
Testülete
tagjai, kik azonkívül a m. kir. szabadalmi hivatal, illetve a kereskedelmiügyi m. kir. miniszter fejelemi főnőhatósága alá is tartoznak, mindennemű szabadalmi és iparvédelmi ügyek elintézésére ajánlják.
A testület tagjai:
Bernauer Zsigmond (Dr. Szilasi és Bernauer) VII., Kerepesi-út 32. Bőloksy Pál V., Nádor-utca 34. sz. Kalmár Jakab (Kalmár J.) VII., Kerepesi-út 44. sz. Kelemen M. István (Kelemen és tsa.) VII., Hotel Royal B. Neller Ernő VII., Erzsébet-körút 13. Neufeld Armin VII., József-körút 8. sz. Schön Fülöp (Schön F.) VII., Erzsébet-körút 19. Dr. Szilasi Jakab (Dr. Szilasi és Bernauer VII., Kerepesi-út 32.

BUTOR
készpénzérti vagy részletfizetésre
fűcsés
FÜCS BÓDOG-NÁL
BUDAPEST, József-körút 26.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vigszínház	Népszínház	Magyar színház
Kedd	Mari az ezred leánya	A vörös talár	A képviselő ur	Ádám és Éva.	A postás fu
Szerda	Nincs előadás	Tagma királyné	A képviselő ur	Katalin	A kikapós patikárius
Csütörtök	Parasztbecsület Nala	Tagma királyné	d. Ocskay brigadéros A képviselő ur	Ádám és Éva	A postás fu
Péntek	Lohengrin	Tagma királyné	A képviselő ur	Ádám és Éva	Lotty ezredese
Szombat	Troubadour	A bor	A dada	Katalin	Lotty ezredese.
d. n. Vasárnap este	A navarrai leány Sylvia	Agglögények Tagma királyné	Rontó Pál A dada	Lili Gyimesi vad-virág	New-York szépe Lotty ezredesei

Óh jaj!
Megfojt az átkozott köhögés.

TÁVIRAT.
Kérek kitűnő mellpasztilláiból három nagy dobozzal.
Karlsbad, Weisser Löwe. Fostelli-Schaffgotsch grófnő.
Köhögés, rekedtség ellen gyors és biztos eredményel használja mindenki
Egger mellpasztilláit
Doboza 1 kor. és 2 kor. Próbadoz 50 fillér.
Fő- és széküldelő-raktár
NÁDOR-gyógyszertár
Budapest, VI. Váci-körút 17. sz.

Éljen!
Egгер-mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Kávé.
5 kg. Santos ... kor. 11.90
5 kg. Salvador... 12.-
5 kg. Ceylon st... 14.50
5 kg. Gyöngy ist... 14.50
5 kg. Cuba... 15.60
5 kg. Mysour... 18.40
Bérmontve utánvétel.
Sándor Ferenc Mayer
TRIEST,
I. Postafiók 126.

A modern magyar konyha kedve:
A Hét szakácskönyve
Kincestára minden gazdaasszonynak. Kiegészítője minden szakácskönyvnek.
Ára diszes kötésben 6 korona.
Kapható a „Budapesti Napló” kiadói hivatalában VIII., József-körút 18. szám.

A ki heggedűt,
cimbalom, harmonikát, mecenikát hangszereket, vagy zongorát akar venni, kérjen árjegyzéket Sternberg Armin és társai cs. és kir. udv. hangszergyárosoktól Kerepesi-út 38. mely éeg minden cikkről külön illusztrált árjegyzékkel küld teljesen díjlanul.
Magyar királyi Államvasutak garagatósága.
Hirdetmény.
Eszennél közhírré létezik, hogy a vasuti kocsiokba és az állomás helyiségekben elhagyott tárgyak, u. m. büröndök, táskák, kárpokok, szüha- és fohéreműbűbűbűbű, napernyők és esernyők stb. az alább felsorolt állomásokon árverezés alkalmával azonnal felszámolásra kerülnek, ha az el fognak adni.
Árad állomáson 1902. január 16-án d. u. 2 óra.
Szegeád, áll. 1902. január 22. d. u. 2 óra.
Debrecen áll. 1902. január 28. d. u. 2 óra.
Budapest, 1902. évi január havában.
Az igazgatóság, Utányomás nem dijaritalki.

ÉN ZT
SORSJEGYEKRE
ÉRTÉKPAPIROKRA
(visszafizethető telen szerinti kisebb részletekben is) bármily összeg ad igen olcsón ad
Köváry Armin
bank- és váltóüzletkezelő, számviteli, IV. k. Ferenc körút 2. (Kossuth Lajos-utca sarok.) Zeneipalota.

Valódi Echo-Phono-
gráf, teljes felszereléssel együtt 20 frt, gyönyörű megjelenítésű hangok, drója 15 frt, telen szerinti drója 20 frt. Sternberg Armin és Társai cs. és kir. udv. hangszergyárosok Photograph-üzletében, Károly körút 2. (Kossuth Lajos-utca sarok.) Zeneipalota.

Kerékpárokat
részletekben, kiváltottak, 85 forinttól feljebb szállunk. Láng és Fia kerékpárüzlet, József-körút 41.

DISZ- ÉS AJÁNDÉKKÖNYVEK

pompás díszkötésben, megjelentek és megrendelhetők:
LAMPEL R.
(Wodianer F. és Fiai)
11 csász. és kir. udvari 11 könyvkiadásokban
Budapest, Andrássy-út 21.
DÓCZI LAJOS MUNKÁI:

- CSÖK. Vigjáték.** Fűze 4 korona. Díszkötésben 6.-
Faust. Goethe tragédiája. Fűze 6.-
Diákkötésben 9.-
Székely Mária. Kerepesi-út 44. sz. Kelemen M. István (Kelemen és tsa.) VII., Hotel Royal B. Neller Ernő VII., Erzsébet-körút 13. Neufeld Armin VII., József-körút 8. sz. Schön Fülöp (Schön F.) VII., Erzsébet-körút 19. Dr. Szilasi Jakab (Dr. Szilasi és Bernauer VII., Kerepesi-út 32.
50 fill. Díszkötésben 7.50
Carmela. Díszkötésben 6.-
- Beszélyek és választások.** Díszkötés. 6.-
Vegyes párok. Szimf. Díszkötés. 6.-
Köttemények. Díszkötésben . . . 6.40
Utolsó szerelmek. Vigjáték. Díszkötésben 6.40
Ellinor királyiány. Vigjáték. Fűze 2 kor. 60 fill. Díszkötésben 8.-
- Ujabb nemzeti dalkönyvecskó.** Jelenkori magyar verseiből összeállította Radó Antal. Ára díszkötésben 2.40
Cyranó de Bergerac. Irtá Edm. Rostand. Emil. Fűze 3 kor. Díszkötésben 6.-
Argiris. Tündérmese 4 énekben. Irtá Jakob Odón. Díszkötésben 3.80
Szinnomádus képpel és szöveggyal. Fűze 6 kor. Díszkötésben . . . 10.-
Szilágyi és Hajmási. Költői beszély. Irtá: nádor úr. Díszkötésben 3.80
Komédiák. Irtá Jakob Odón. Tull rajzokkal. Fűze 4 k. Díszkötésben . . . 6.80
Falu. Irtá Jakob Odón. Elbeszélések. Kinnach rajzaival. Fűze 4 korona. Díszkötésben 3.80
A Szentföldön. Irtá Erdőli Béla. Negyedrétű diáksziadás. Számos képpel. Díszkötésben 8.-
Székely. Irtá Zoltánffy Minny. Számos, díszes képpel. Fűze 3 kor. Díszkötésben . . . 5.-
Budapest története. Dr Gőssz József. 11. kötet. Kötve 3 korona, díszkötésben 4.-
Emke dalokönyve. Szerk. Deák Gerő. Két kötet. A három szözlöm komoly és vig dalok gyűjteménye. Négy karok gyűjteménye. Díszkötésben 4.-
Deák Ferenc emlékezete. I. Gondolatok. Ára díszkötésben 11.90
II. Levelek. díszkötésben 11.20
Kossuth Lajos élete és működése. Irtá Grazer Gyula. Fűze 4 kor. Díszkötésben . . . 3.90
Mikszáth Kálmán. A 16 palócok. Dísznyomás arczképpel. Ára 1.20
Mikszáth Kálmán. Szent Péter esernyője. Regény. Díszkötésben 1.20
Az író dombornyomási arczképpel 2.80
- Árak koronaértékben.**